

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชั้นดี-โสรัจจะ กับสัน โทษ
เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดคุณภาพธรรมาธิปไตย

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK, THAILAND

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต แขนงจิตวิทยาสังคม

มีนาคม ๒๕๑๘

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้นิวิจารณ์ปัญหาที่พบกันแล้ว เห็นสมควรรับ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต แขนงจิตวิทยาสังคม ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศาสตราจารย์ ดร. วิเศษ ใจดี

ประธาน

ดร. อรุณ ใจดี

กรรมการ

ดร. อรุณ ใจดี

กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้รับพระราชทาน "ทุนภูมิพล" จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์เป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ ประธานกรรมการ อาจารย์ สุขุม ศรีบุรินทร์ และอาจารย์ นวลละออ เจียมสุวรรณ กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้แนวความคิด คำแนะนำ และความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยนี้ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.อนันต์ ศรีโสภณ และอาจารย์ เกื้อน สินธุพันธ์ประทุม ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านการใช้คอมพิวเตอร์จนทำให้การวิเคราะห์ผ่านไปด้วยความเรียบร้อย

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ ชะเอม สายทอง และนักศึกษาวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา นิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยมหิดล ตลอดจนคณะอาจารย์ในสถาบันทั้ง ๒ แห่งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ช่วยเหลือ ให้แนวความคิด โดยเฉพาะในกลุ่มวิจัย เพื่อค้นหาบุคลิกภาพธรรมชาติไปโดยร่วมกับผู้วิจัย และคุณสาคร ศรีสาคร ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านกาพิมพ์และอัดสำเนา ด้วยความปรารถนาคดี

คุณค่าและประโยชน์อันอาจจะมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อ-คุณแม่ และครูอาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า	หน้า
๑	บทนำ	๑
	ภูมิหลัง	๑
	✓ ความมุ่งหมายของการวิจัย ✓	๕
	✓ ความสำคัญของการวิจัย ✓	๖
	ขอบเขตของการวิจัย ✓	๖
	✓ ข้อตกลงเบื้องต้น	๗
	✓ กำนันนิยมปฏิบัติการ และศัพท์เฉพาะ	๗
	✓ โลกสารการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	๘
	✓ สมมุติฐานในการวิจัย	๑๔
	ทฤษฎีและ เหตุผล เบื้องหลังสมมุติฐาน	๑๔
๒	วิธีดำเนินการ	๑๗
	✓ กลุ่มตัวอย่าง	๑๗
	✓ เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้า	๑๗
	แบบสอบถามวัดทัศนคติ-สโรจจะ	๑๗
	แบบสอบถามวัดความสนใจ	๒๒
	✓ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๒
๓	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๕
	✓ สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๕
	✓ ค่าสถิติพื้นฐาน	๒๕
	การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ	๒๖
	การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติ-สโรจจะ ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ	๔๖
๔	บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	ความมุ่งหมายในการวิจัย	๕๕

บทที่

หน้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

๕๕

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๕๕

การวิเคราะห์ข้อมูล

๕๖

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๕๖

อภิปรายผล

๖๐

ข้อเสนอแนะ

๖๔

บรรณานุกรม

๖๖

ภาคผนวก

ก) แบบสอบถามวัดความสนใจ

ข) แบบสอบถามวัดทัศนคติ-โลภจจะ

บัญชีตาราง

การวาง	หน้า
๑ คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดทัศนคติ-โสรจจะ	๒๐
๒ ค่าความเชื่อมั่น และค่าสถิติอื่น ๆ จากแบบสอบถามทัศนคติ-โสรจจะ(ก)	๒๑
๓ " " " (ข)	๒๑
๔ แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัดความสนใจ และแบบสอบถามวัดทัศนคติ-โสรจจะ	๒๒
๕ คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตทุกชั้น ทุกเพศ และทุกวิชาชีพ จำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๐๐ คน โดยถือ เกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม	๒๓
๖ คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตเพศชาย จำนวน ๑๒๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม	๒๔
๗ คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตเพศหญิง จำนวน ๘๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม	๒๕
๘ คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม	๓๐
๙ คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม	๓๑
๑๐ คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง นิสิตแพทย์จำนวน ๑๐๐ คน ถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม	๓๒
๑๑ คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง นิสิตครู จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม	๓๓
๑๒ คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตทุกชั้น ทุกเพศ และทุกวิชาชีพ จำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๐๐ คน โดย ถือเกณฑ์ตามอัธภาพ	๓๔
๑๓ คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตเพศชาย จำนวน ๑๒๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามอัธภาพ	๓๕

๑๔	คำสัมภาษณ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตเพศหญิง จำนวน ๕๐ คน โดยถือเกณฑ์คนตามอัตรา	๓๖
๑๕	คำสัมภาษณ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์คนตามอัตรา	๓๗
๑๖	คำสัมภาษณ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์คนตามอัตรา	๓๘
๑๗	คำสัมภาษณ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตแพทย์ จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์คนตามอัตรา	๓๙
๑๘	คำสัมภาษณ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครู จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์คนตามอัตรา	๔๐
๑๙	คำสัมภาษณ์สหสัมพันธ์ระหว่างชนิด-โลว์จิส กับความสับสนในกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ โดยถือเกณฑ์คนตามมาตรฐานสังคม	๔๑
๒๐	คำสัมภาษณ์สหสัมพันธ์ระหว่างชนิด-โลว์จิส กับความสับสนในกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ โดยถือเกณฑ์คนตามอัตรา	๔๓
๒๑	คำสัมภาษณ์สหสัมพันธ์ระหว่างชนิด-โลว์จิส (คิดจากคะแนนรวม) กับความสับสน ในกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ	๔๕
๒๒	เปรียบเทียบชนิด-โลว์จิส ระหว่างนิสิตแพทย์กับนิสิตครู โดยอาศัยเกณฑ์คนตามมาตรฐานสังคม	
๒๓	เปรียบเทียบชนิด-โลว์จิส ระหว่างนิสิตแพทย์ กับนิสิตครู โดยอาศัยเกณฑ์คนตามอัตรา	๔๗
๒๔	เปรียบเทียบชนิด-โลว์จิส ระหว่างนิสิตชั้นปีที่ ๑ กับนิสิตชั้นปีที่ ๔ โดยอาศัยเกณฑ์คนตามมาตรฐานสังคม	๔๘
๒๕	เปรียบเทียบชนิด-โลว์จิส ระหว่างนิสิตชั้นปีที่ ๑ กับนิสิตชั้นปีที่ ๔ โดยอาศัยเกณฑ์คนตามอัตรา	๕๐
๒๖	เปรียบเทียบชนิด-โลว์จิส ระหว่างนิสิตชาย กับนิสิตหญิง โดยอาศัยเกณฑ์คนตามมาตรฐานสังคม	๕๑

๒๓	เปรียบเทียบขันติ-โลภะระหว่างนิตฺตราช กับนิตฺตหฺนิง โดย อาศัยเกณฑ์ตามอัฏฐา	๕๒
----	--	----

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

ผังทฤษฎี (Theoretical Space)

๑๓

ภูมิหลัง

สังคมไทยทุกวันนี้เป็นสังคมของคนที่ไม่แสวงหาสิ่งสนองความต้องการโดยไม่หยุดยั้ง อยากมี อยากได้ อยากเป็น อยากถึง ในสิ่งที่คนยกย่องนับถือ โดยไม่คำนึงว่าจะได้มาโดยวิธีใด ไม่รู้ฐานะและกำลังของตนเอง ไม่รู้จักความพอดี เป็นการขาดสันโดษ ยิ่งกว่านั้นยังมีการแข่งขันกับเกือบตลอดชีวิต แม้แต่เด็กเล็ก ๆ ก็ต้องเริ่มแย่งกันเข้าโรงเรียนอนุบาลแล้ว เพราะฉะนั้นก็ต้องใครดี ใครได้ ไม่มีการเมตตาถนอมกัน นอกจากนี้สังคมทุกวันนี้ยังเป็นสังคมที่ประกอบด้วยคนที่เห็นแก่ตัว ขาดน้ำใจ ขาดขันติ-โสรัจจะ ซึ่งสภาพของสังคมดังกล่าวนี้จะพบได้ในเมืองใหญ่ ๆ ทั่วไป (เกษม - สิริสัมพันธ์, ๒๕๑๖ : ๗)

ในปัจจุบันเป็นที่สังเกตได้ว่า ค่านิยมต่าง ๆ ของคนไทยกำลังเปลี่ยนไป เช่น ค่านิยมเกี่ยวกับหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาที่กล่าวว่า ทาดีได้ก็ ทาชั่วได้ชั่ว หรือทาดีไม่เห็นได้ดี ผู้ที่ตั้งหน้าทำความดี ประพฤติตนเรียบร้อย มีศีลมีสัจย์ ไม่เคยคดโกงใคร ต้องประสบกับความยากจน ไม่มีศักดิ์ใหญ่ ๆ ไม่มีรถยนต์ราคาแพง ๆ ใช่ว่าจะรับประทานอาหารนอกบ้านแต่ละครั้งต้องคิดแล้วคิดอีก แต่คนทำชั่ว เช่น คนคดโกง ฉ้อราษฎร์บังหลวง กลับมั่งมีศรีสุข มีบ้านหลังใหญ่ ๆ นั่งรถคันใหญ่หรูหรา กินเลี้ยงตามภัตตาคาร หรือโรงแรมใหญ่ ๆ เป็นประจำ ทาชั่วไม่เห็นได้ชั่วอย่างคำพระสอน บางคนทาดีเพื่อหวังเงินหรือหวังชื่อเสียงเกียรติยศ ถ้าใครมีฐานะดีมีเงินใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยก็มักจะมีคนยกย่องนับถือ ค่านิยมของคนไทยเกี่ยวกับเงินกำลังเปลี่ยนไป เมื่อคนเอาเงินไปเทียบกับความดี เช่น มักจะพูดกันว่า "ได้ดีคือได้เงิน" มีคนเป็นจำนวนมากคิดว่า เงินคืออำนาจทางเศรษฐกิจ อำนาจทางสังคม อำนาจทางการเมือง (ก่อ สวัสดิ์พานิช, ๒๕๑๖ : ๑๖ - ๒๑)

ผู้วิจัยเชื่อว่าพุทธศาสนามีบทบาทอย่างสำคัญต่อสังคมไทย และถ้าใช้ธรรมะบางประการในพุทธศาสนามาช่วยแก้ปัญหาย่อมจะเกิดผลดี โดยเฉพาะคือธรรมะด้านที่เกี่ยวกับขันติ-โสรัจจะ เนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบันทั่ว ๆ ไปนั้น บุคคลมักจะขาดขันติ-โสรัจจะ มักจะไม่ค่อยยอมให้อภัยแก่กันง่าย ๆ เหมือนในอดีต ซึ่งผู้รู้บรรพบุรุษได้กล่าวไว้ว่าศาสนาได้วางแบบฉบับชีวิตให้เป็นหลักยึดของมนุษย์

และเป็นประทีปให้ความสว่างแก่มนุษย์ ในการดำเนินชีวิตด้วย (เสฐียร พันธงศรี, ๒๕๑๔ : ๒๗๘) ในสังคมโบราณ ศาสนาเป็นยารักษาจิตใจมนุษย์ให้มีสภาพดีจากความ เป็นสัตว์ป่า ในสมัยต่อมาศาสนาเป็นโซ่ยึดจิตใจมนุษย์ให้รวมกันอยู่เป็นประเทศ เป็นชาติ และถ้าการให้ความรู้เกี่ยวกับศาสนาได้ผลก็จะทำให้เป็นพลัง ทำให้เกิดพลังมีผลเคลื่อนไหวใหญ่กับประเทศกับประเทศ ชาติกับชาติ ให้มาสมัครสมานรวมกันได้

ในเรื่องที่เกี่ยวกับการต้องมีศาสนานั้น หม่อมเจ้าหญิง พูนพิสมัย คิสกุล ไททรงกล่าไว้ว่า ถ้าคนเรายังต้องการจะเป็นมนุษย์อยู่ ก็จำเป็นต้องมีศาสนา เพราะคนเป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง ที่มีรูปร่างเรียกว่า "คน" ถ้าซักเถลาขึ้นให้รู้จักว่าอะไร เป็นบุญ เป็นบาป อะไรควรอาย และไม่ ควรอาย จนเข้าใจกันได้แล้ว จึงจะเรียกว่ามนุษย์ คือ สัตว์ที่สูงสุดในโลกนี้แล้ว ความรู้ที่จะได้มาซักเถลาคนให้เป็นมนุษย์ได้นั้นมาจากศาสนาต่าง ๆ ซึ่งโดยมากมีข้อชี้แจงไว้คล้าย ๆ กัน โดยเหตุนี้ผู้ใดมีศาสนาจึงจะเป็นมนุษย์ได้ (พูนพิสมัย คิสกุล, ๒๕๑๖)

ศาสนานั้น เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ของสมาชิกแห่งชุมชนที่มีต่ออำนาจอย่างหนึ่งซึ่งมีความค้ำจุนเป็นหลักป้องกันกฎเกณฑ์และความเป็นระเบียบทางศีลธรรมของชุมชน ศาสนาเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ของสังคมในชั้นอุดมการณ์ที่จะสะท้อนให้เห็นทุกลักษณะของสังคม และเกิดขึ้นตามความต้องการของมนุษย์ นักสังคมวิทยาจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ศาสนามีผลกระทบต่อระบบของสังคมวัฒนธรรม และบุคลิกภาพอยู่อย่างไร เป็นเพราะเหตุใดเราจึงมีความเชื่อในสิ่งนั้น และความเชื่อเหล่านั้นมีผลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างไร ศาสนาเป็นปัจจัยสำคัญที่ให้ความสนับสนุนทางอารมณ์ต่อประมวลศีลธรรม เช่น ผลในทางการประพฤติปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในเรื่องบุญและบาป ที่จะได้รับใบชาติหน้าเป็นต้น คุณค่าในทางศีลธรรมหรือจริยธรรมที่ได้รับการ เสริมสร้างจากสิ่งที่มองไม่เห็นย่อมให้เกิดพบปัญญาด้านศีลศีลที่แก่นมนุษย์ขึ้น ศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมวัฒนธรรม ที่ไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้ ศาสนาจึงเปลี่ยนแปลงไปตามสังคม วัฒนธรรม และบุคลิกภาพ รวมทั้งเป็นปัจจัยสำคัญซึ่งช่วยผ่อนคลายหรือบรรเทาความรุนแรงจากการ ชัดแย้ง และมีส่วนช่วยปรับความเครียดทางจิตใจ ส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับข้อตกลงทางการปกครอง และการจัดระเบียบทางเศรษฐกิจ ในด้านความเชื่อ ศาสนาเป็นสิ่งที่เหมือนอำนาจภายนอกอันลึกลับของบุคคลที่อาจลบล้างหรือระงับความผิดหวังปวศร้าว และความเจ็บปวดในการดำรงชีวิตประจำวัน ตลอดจนมีหน้าที่ในการบำรุงขวัญของบุคคล ในแง่ของสัญลักษณ์ ศาสนาช่วยให้เกิดความรู้สึกแห่งการ เป็นพวกเดียวกัน

จึงส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สรุปแล้วคุณค่าของศาสนาที่มีต่อสังคมก็คือ เป็นเสมือน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นเสมือนสายใยที่เชื่อมโยงคนเรากับสังคมเข้าด้วยกัน เป็นสถาบัน ที่ให้คุณค่านิยม ใฝ่หล่งโทษ ให้การบังคับควบคุมตนเอง ช่วยผ่อนคลายความรุนแรงหรือคลายความ เครียด ทำให้มนุษย์สามารถปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์บางอย่างได้ เป็นสิ่งที่ ให้ความหวัง ให้ความเชื่อมั่น และการบำรุงขวัญของมนุษย์

ประเทศไทยเป็นเมืองพุทธ เรายอมรับนับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติมา เกือบพันปีแล้ว คนไทยเคยเป็นผู้ที่ยึดมั่นในพระพุทธศาสนามาเป็นเวลานาน บ้านเมืองก็มีความสงบ สุข แต่ในปัจจุบันนี้ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ได้ก้าวเข้ามามีบทบาทอันสำคัญในการพัฒนาบ้านเมือง แด่พร้อม ๆ กันนี้วิทยาศาสตร์ก็นำความยุ่งยากมาสู่สังคมไทยด้วย คนไทยเราได้รับการศึกษาสมัย - ใหม่ซึ่งสอนให้นิยมเหตุผล และก็มีเป็นจำนวนมากที่หันไปบูชาวิทยาศาสตร์เป็นพระเจ้า เพราะคิดว่า วิทยาศาสตร์จะบันดาลทุกสิ่งทุกอย่างให้ได้ ทำให้คนเป็นจำนวนมากเห็นคุณค่าของศาสนาน้อยลง คนที่ไม่นับถือศาสนาได้ทวีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ และไม่คิดว่าพุทธศาสนาก็สอนให้คนมีเหตุผล เช่น- กัน ซึ่งทั้งนี้เพราะเรามีได้มีโอกาสศึกษาพระพุทธศาสนาโดยละเอียดกันเอง (ชวล อุตทภาชน์, ๒๕๑๒ : ๕) ความจริงแล้วพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่สอนให้ถือ "ธรรม" คือความถูกต้องตามเหตุ ผลเป็นข้อสำคัญที่เรียกว่า "ธรรมาธิปไตย" (สุชีพ ปุณฺณานุภาพ, ๒๕๑๑ : ๒๖๓) อันมีความ หมายว่า ถือธรรมเป็นใหญ่ ประารถความถูกต้องตามที่สมควร เป็นการทำความดีเพื่อความดี/เมื่อ ทำไปแล้ว และแน่ใจว่าเป็นการสมควรแล้ว เราก็ไม่หวังผลสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นการตอบแทน แม้ที่สุด เมื่อทำบุญคุณแก่ใครแล้ว เขาก็ไม่กล่าวคำขอบใจ และไม่สำนึกบุญคุณเลย บางครั้งเบรคุณเอาด้วยซ้ำ ก็ไปถือเป็นข้อควรเสียใจ เพราะความมุ่งหมายที่ทำนั้นคือ ทำความดีเพราะเห็นแก่ความดีความถูกต้อง ไม่ใช่ทำด้วยหวังอะไรตอบแทน อย่างไรก็ตามยังมีผู้เข้าใจพุทธศาสนาในทางที่ผิดไป เช่นมีบางคน กล่าวว่าพุทธศาสนาทำให้ประเทศไทยเจริญช้า เพราะมีธรรมบางข้อสอนให้คนหยุดคิดสร้างความสำเร็จ คือ สันโดษ และคนไทยที่มีลักษณะเฉื่อยชา ชอบเก็บตัวไม่สังคม เพราะพุทธศาสนาที่สอนให้มีอุเบกขา ให้อยู่ในที่สังคสังฆ เป็นต้น นอกจากนี้คิดหายังเป็นเครื่องชักขวางต่ออาชีพและกิจการหลายอย่าง พระสงฆ์ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากเป็นเครื่องถ่วงความเจริญ (พระศาสนโสภณ, ๒๕๑๖ : ๑๔)

ก่อนที่จะกล่าวไทยพุทธศาสนาในค่านี้นั้น ควรจะได้มีการวินิจฉัยกับเสียก่อนให้พบข้อเท็จจริงที่ว่า พุทธศาสนาให้ทำอะไรแก่คนเรา อย่าง เป็นหลักเป็นฐานกันเสียก่อน ดังที่ท่านพุทธทาสได้กล่าวไว้ว่า พุทธศาสนาได้การก้าวเท้าที่ถูกต้อง ก้าวแรกแก่เล็ก ๆ ให้วิธีการบังคับตัวเอง ที่จำเป็นอย่างยิ่ง แก่คนหนุ่มสาว ให้เคล็ดแห่งความสำเร็จ และควาไม่มีทุกข์ ในการแสวงโลกียสุข แก่พ่อแม่แม่เรือนและให้โลกุตระสุข หลังจากผ่านโลกียสุขมาแล้ว แก่คนเฒ่า คนแก่ ถ้าเรามีความเข้าใจในหลักการเช่นนี้ ก็จะไม่เป็นการยากอะไร ที่พุทธบริษัทไม่ว่าจะเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ จะจูงมือกันเดินไป บนหนทางแห่งอริยมรรคาศาของพุทธศาสนา โดยราบรื่น (พุทธทาสภิกขุ, ๒๕๑๓ : ๖)

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงวางแนวจริยศาสตร์สั่งกมในเรื่อง "ได้ปีความสันโดษ" ไว้ให้บุคคลซึ่งมีหน้าที่ทางบุญยสังขันธ์ทุกระดับชั้น ใช้แก้ปัญหาทางจิตของตนในเรื่อง "ความโลภ" หรือความอยากได้ไม่รู้จักพอ และมีความมักใหญ่ ใฝ่สูง หรือความทะเยอทะยานของตน ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อประโยชน์สุขของบุคคลผู้นั้นเอง และประโยชน์ส่วนรวมของสังคมต่อไป (ชลออุทกภาณน, ๒๕๑๔ : ๙๔๓)

อันที่จริงสันโดษ เป็นธรรมสำคัญข้อหนึ่งในพุทธศาสนา ซึ่งถ้าไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริงแล้ว ก็มักจะเข้าใจหรือตีความหมายผิดไป ถึงเช่นที่กล่าวไว้ในตอนต้นจึงควรจะได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสันโดษให้ถูกต้อง พุทธศาสนาสอนให้ปฏิบัติในประโยชน์ปัจจุบัน ๔ ประการ คือให้มันหนักแน่น เจริญเล่าเรียนศึกษาประกอบกิจเครื่องเลี้ยงชีพ ตามฐานะหน้าที่ของตน ให้รักษาทริพยัตที่หามาได้ รักษาการงานของตนไม่ให้เสื่อมเสีย ให้มีเพื่อนเป็นคนดี ไม่คบคนชั่ว และให้เลี้ยงชีพตามสมควรแก่กำลังทรัพย์ที่หามาได้ ให้เว้นจากอบายมุขทั้ง ๖ คือ คีเมาน์เมา เตียวกลางคืน เตียวถูการเล่น เล่นการพนัน คบคนชั่วเป็นมิตร เกียจคร้านทำการงาน ทั้งยังสอนให้สันโดษในกุศลธรรม คือ ในความดีทั้งหลาย มีให้ยินดีพอใจว่าคำดีพอแล้ว ยังมีความดีที่จะต้องทำยิ่งขึ้นไปอีก แต่ให้บีสันโดษ คือความยินดีพอใจในผลที่ได้รับจากการงานที่ทำเป็นต้น เพราะจะทำให้มีความสุขและไปประพฤติทุจริต ล่นเรวมักขาดสันโดษในผลที่ตนได้รับ ขาดความเพียรในการหาเหตุเพื่อผ้านั้น จึงประพฤติทุจริตต่าง ๆ ฉะนั้น ผู้ที่โสมสันโดษจึงเป็นเพราะไม่รู้จักสันโดษในความหมายที่ถูกต้อง โดยที่แท้เพราะขาดความเพียรและขาดสันโดษ ความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมจึงเกิดขึ้นช้า และอันที่จริงพุทธศาสนาสอนให้รับแรงประกอบธุรกิจ มีได้สอนให้เฉื่อยชา

โดยทั่วไปแล้วคนที่มีความสนใจนั้น ย่อมเป็นงานไม่่ง่ายเป็นคนที่มีความตั้งใจอยู่เสมอ
ปรับปรุงจิตใจความรู้สึกเข้าใจทุกอย่าง มีจิตใจแข็ง จะทำอะไรก็ถึงจุดหมายเสียไปประมาณ
ปีความอดทน(ขันติ) มีขอบเขต (ท. เลียงวิบูลย์, ๒๕๑๔ : ๕๕) การไว้วางใจให้เกิดรายได้
ไม่ยอมเป็นหนี้สินใคร มีใจเป็นอิสระไปช่วยผู้อื่นได้ ๆ ให้เกิดทุกข์ภายหลัง ให้รู้เท่าทันเหตุ
การณ์ของโลก ไม่ยอมหลงใหลในสิ่งที่ชั่วร้ายมาเรอให้เริ่มฐานะในการครองชีพ

จากที่กล่าวมาแล้วนี้ จะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีขันติ-ใสรัจจะ อยู่
ง่าย ซึ่งหมายความว่ามีความอดทนและรู้จักสงบเสงี่ยม นับว่าเป็นคุณสมบัติที่สำคัญเป็นเครื่อง
ประกอบจิตใจให้หัดอดทน ในเมื่อต้องประสบความยากลำบากตรากตรำ หรือความทุกข์ยาก ให้ทน
ต่อความลำบากตรากตรำไปจนกว่าการงานที่ท้อระถึงที่สุด คือความสำเร็จ (สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า
๒๕๐๖ : ๑๕๖) หรือให้ทนอดกลั้นต่อทุกข์ยากอันเป็นอุปสรรคต่อความเจริญก้าวหน้าแห่งกิจการ
อันเป็นเหตุแห่งความสำเร็จที่บุคคลต้องการ เช่น ความ ยศ สรรเสริญ สุข หรือความรู้ ความ
ฉลาด ในศิลปวิทยา ผลของความสำเร็จเหล่านี้ต้องมีความอดทนเป็นกำลังใจให้ยืนระบืออดทน
และได้บากบั่นไปจนกว่าจะสำเร็จ อีกประการหนึ่ง บุคคลจะรักษาจิตใจของตนให้เป็นปกติหรือให้
สงบนิ่งเฉย ไม่หงุดหงิด ชวนเฉยไม่เมื่อประสบอารมณ์ร้ายยั่วให้เกิดโมหะ ก้าวองจิตคิดวุ่น
วุ่นเป็นเครื่องห้ามใจ ก็ได้แสดงกิจวัตรจากภายนอกมาเกลี้ยกล่อมจิตใจคนอื่นเห็น

เนื่องจากสังคมไทยนั้นเป็นสังคมพุทธศาสนา เขวชนส่วนมากได้รับการศึกษาและอบรม
เลี้ยงดูให้เป็นคนดี สิ่งที่เขาเอามาใช้ในการอบรมให้เป็นคนดีนั้นมักได้แก่คุณธรรมในพุทธศาสนา
ดังนั้นคุณลักษณะของคนไทยเราจึงได้มีพัฒนาการมาในแนวทางนี้ ในการศึกษารึ้นนี้ผู้วิจัยจะศึกษา
ถึงความสัมพันธ์ระหว่างสันโดษกับขันติ-ใสรัจจะ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดคุณลักษณะบรรดา
จิตไทย ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าคนไทยน่าจะมีคุณลักษณะลักษณะนี้อยู่ จึงทำให้ลักษณะอุปนิสัยใจคอ ความ
นึกเห็น ตลอดจนการแสดงออกของคนไทยต่างออกไปจากคนในวัฒนธรรมอื่น ๆ

ความหมายของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมกับขันติ-ใสรัจจะ กับสันโดษ ว่ามีความ
สัมพันธ์กันในลักษณะใดบ้าง

๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่า เปรียบเทียบกับเพศหญิง จะมีคุณธรรมด้านซันติ-ไสรจีจะ กับสับ โคะ แตกต่างกันหรือไม่

๓. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกันจะมีคุณธรรมด้านซันติ-ไสรจีจะ แตกต่างกันอย่างไ

๔. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสาขาวิชาแตกต่างกัน คือ นิสิตรู กับ นิสิตแพทย์ จะมีคุณธรรมด้านซันติ-ไสรจีจะ กับสับ โคะ แตกต่างกันอย่างไ

๕. เพื่อเป็นการสร้างทฤษฎีคุณลักษณะของไทย โดยอาศัยหลักจากพุทธศาสนา

ความสำคัญของการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งส่งเสริมให้นักการศึกษา นักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณลักษณะพหุวัฒนธรรมในคนในคุณธรรมด้านซันติ-ไสรจีจะ และสับ โคะ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาและเยาวชนไทยได้พัฒนาคุณลักษณะในด้านทั้ง ๒ นี้ ซึ่งจะนำไปสู่ให้เกิดผลประโยชน์ โดยเฉพาะเมื่อได้ออกไปรับใช้ประเทศชาติเมื่อจบการศึกษาแล้ว

นอกจากการศึกษาค้นหาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของตัวแปรต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อนักการศึกษา ผู้บริหาร นักศึกษา และอาจารย์ ในอันที่จะนำเอาหลักเกณฑ์ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปจัดการบริหารและดำเนินการวิจัย เพื่อให้ให้นักศึกษาได้พัฒนาคุณลักษณะพหุวัฒนธรรมทางดี และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เป็นจริงของสังคมปัจจุบันได้

ขอบเขตของการวิจัย

๑. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ

๑.๑ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร รุ่นปีการศึกษา ๒๕๑๗ จำนวน ๑๐๐ คน โดยแยกเป็นนิสิตชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๕๐ คน นิสิตชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๕๐ คน

๑.๒ นิสิตปริญญาตรีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รุ่นปีการศึกษา ๒๕๑๗ จำนวน ๑๐๐ คน โดยแยกเป็นนิสิตชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๕๐ คน นิสิตชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๕๐ คน

๒. ตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

๒.๑ ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

ก. สาขาวิชาชีพ

- นิสิตครู
- นิสิตแพทย์

ข. ระดับชั้นเรียน

- ระดับชั้นปีที่ ๑
- ระดับชั้นปีที่ ๔

ค. เพศ

๒.๒ ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

- บุคลิกภาพด้านจิตใจ- ใสรัจจะ
- บุคลิกภาพด้านสัณโดษ

ข้อถกเถียงเบื้องต้น

การวิจัยนี้ถือว่า ปรากฏการณ์และคุณลักษณะเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษาในครั้งนี้ มีระบบ โครงสร้าง และคุณสมบัติซึ่งสามารถกำหนด และอธิบายโดยอาศัยกฎเกณฑ์ทางคณิตศาสตร์ได้ ถือเป็นไปตามหลัก "ไอโซมอร์ฟิซึม" (Isomorphism) (Guilford, 1954 6-7) นั่นคือการวิจัยครั้งนี้ถือว่าสามารถนำเอาวิธีการทางสถิติมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้

ถ้อยคำนิยามปฏิบัติการและศัพท์เฉพาะ

๑. บุคลิกภาพธรรมาธิปไตย (Dhammathipathai Personality) หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่อาศัยความมีธรรมเป็นใหญ่ เกิดจากกระบวนการสังคมนะปรักต (Socialization Process) ที่ปัสสาสนะพุทธเป็นรากฐานสำคัญอันหนึ่งของก่านิยมและคตินกตติ ตลอดจนมาตรฐาน ีงคมของพุทธศาสนิกชนไทย แสดงออกในสภาวะการณที่ตองมีการตัดสินใจเลือกณิกของพฤติกรรมที่จะ "แสดงออกระหว่างบุคคลและไปทางสังคม โดยอาศัยหลักธรรม เวณ สันโดษ สัมปฐริธรรมมวตติมาท ๔ สันติ- ใสรัจจะ เป็นต้น เป็นแบบทของก่านิยมและคตินกตติในการกำหนดทิศทางของการตัดสินใจ และการแสดงออกเป็นพฤติกรรมในที่สุด ลักษณะพฤติกรรมดังกล่าวนี้สามารถวัดได้ โดยแบบทดสอบที่ผู้วิจัย ำกับสร้างขึ้น

๒. ขันติ (Patience) หมายถึง ความอดทนเพื่อที่จะพยายามสร้างศรัทธา โดยสามารถแยกออกพิจารณาได้ ๔ ลักษณะ คือ อดทนต่อความลำบากตรากตรำ อดทนต่อความทุกข์เวทนา อดทนต่อการล่วงเกินของผู้อื่น และอดทนต่ออำนาจกิเลส ซึ่งพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับคนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ถ้าได้คะแนนสูงหมายความว่าขันติมาก และถ้าได้คะแนนต่ำก็หมายความว่าขันติน้อย

๓. โสรจจะ (Gentleness) หมายถึง ความสงบเสงี่ยม เรียบร้อย เป็นการควบคุมทวิธาอาการของร่างกายและกำหัดใจให้ฝึกปฏิบัติ เมื่อรู้สึกโกรธมาก เสียใจมาก หรือเวลาโกรธมาก พฤติกรรมนี้สามารถวัดได้ ด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับ โสรจจะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งถ้าผู้ตอบได้คะแนนสูงหมายความว่า โสรจจะสูง ส่วนผู้ที่ตอบที่ได้คะแนนต่ำก็จะมีโสรจจะน้อย

๔. สันโทษ (Contentment) หมายถึง ลักษณะที่ตนพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ไม่ต้องการสิ่งอื่น ๆ ซึ่งแสดงการยอมรับของออกมาให้ปรากฏในลักษณะต่อไปนี้คือ

๔.๑, ความพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ได้แก่ ความยินดีพอใจในสิ่งที่อยู่ในความครอบครอง หรือเป็นหน้าที่ของตนที่จะต้องปฏิบัติ เช่น การงาน ครอบครัว มีชีวิตที่ ประเสริฐมาก เป็นต้น และถ้าหากสิ่งที่มีอยู่เวลานี้ เป็น ของที่ไม่ดี หรือไม่มีประโยชน์ก็พยายามหาทางปรับปรุงแก้ไขให้ได้ หรือมีประโยชน์สำหรับตนยิ่งขึ้น

๔.๒, ความพอใจในสิ่งที่ตนใช้หาพยายามหาทำได้ด้วยตนเอง หรือสิ่งที่บุคคลอื่น ๆ มอบให้ในโอกาสต่าง ๆ ถ้าหากต้องการสิ่งใดแล้วไม่ได้หาที่ตรงการก็พยายามลัดกระดืบ ความต้องการลง มา ให้ความพอใจกับสิ่งที่ได้รับมาเท่านั้น ไม่วิตกกังวลในสิ่งที่สูญเสียไปมากนัก ผู้ที่ขาดลักษณะเช่นนี้มักจะคิดว่าตนอาจพบ ไปพอใจในความสวยงามของคน ถูกใจในความงามของคน และคิดว่ามีบุคคลอื่นคอยกั้นกั๊กขัดขวางผลประโยชน์ของตนอยู่เสมอ

๔.๓, ความพอใจในสิ่งที่พอเพียงควรแก่ตน โดยถือเกณฑ์ดังนี้

๔.๓.๑ สงบวรรแกสตามภาพและบทบาทของตน ของรับและแสวงหาสิ่งที่เหมาะสมกับสภาพของตน ถ้าหากได้รับสิ่งที่ไม่เหมาะสม กับฐานะหรือสภาพภาพของตนก็เสียละให้บุคคลที่เหมาะสมสมควรไป ผู้ที่ขาดลักษณะเช่นนี้มักจะมีความวิตกกังวลสูง เพราะมีความต้องการในสิ่งที่เกินฐานะ ฐานะ และสภาพมากเกินไป

๔.๓.๒ สมควรแก้กำลังความสามารถของตน โดยพิจารณาถึงกำลังกาย ความ
สามารถทางสติปัญญา กำลังทรัพย์ เป็นสำคัญ ยอมรับในความแตกต่างของระดับความสามารถ
ของแต่ละบุคคล

๔.๓.๓ สมควรแก้คุณค่าทางศีลธรรม กฎหมาย ระเบียบประเพณีของสังคม และ
เกียรติยศชื่อเสียงของตน ไม่นับโอกาสกระทำทุจริตในหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้สามารถวัดออกมาได้โดยแบบสอบถามวัดความสนใจของผู้วิจัยสร้าง
ขึ้นสำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้

๕. นิสิตครู หมายถึงนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ ๑ และปีที่ ๔ รุ่นปีการศึกษา ๒๕๑๗ ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

๖. นิสิตแพทย์ หมายถึงนิสิตปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ชั้นปีที่ ๑ และ ปีที่ ๔ รุ่น
ปีการศึกษา ๒๕๑๗ ของมหาวิทยาลัยมหิดล

๗. ระดับชั้นเรียน หมายถึง ระดับชั้นเรียนของนิสิตของทั้งสองมหาวิทยาลัย

๘. เพศ หมายถึง นิสิตหญิง และชายในกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๑. เอกสาร เกี่ยวกับชนิต-โสรัจระ

สมพร เทพสิทธา (๒๕๑๓ : ๑๔๒) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ธรรมชาติที่เขารวมวัยรุ่น
การจะนำมาใช้ในการปรับตัวอย่างยิ่งก็คือ ชาติ ความอดทนหนักแน่นเนื่องจากเกิดวัยรุ่นจึงจะมี
อารมณ์รุนแรง ขุนเฉียว โกรธง่าย และอาจจะทำอะไร โดยขาดความยับยั้งชั่งใจ เขารวมวัยรุ่น
จึงควรจะพยายามสร้างกฎธรรมในเรื่องชนิตได้เกิดขึ้นกับตน ให้รู้จักอดทนหนักแน่นต่อความไม่พอใจ
หรือความโกรธของตนเอง ชาติเป็นเพื่อนเบอร์กรดยนต์ที่จะช่วยป้องกันไม่ให้รยนต์ไปชนกับรถคันอื่น
หรือ จมตกลงไปในคูข้างถนน รยนต์ที่ขาดเบรคจะอันตรายเพียงใดเขารวมวัยรุ่นที่ขาดชนิตก็อันตราย
เพียงนั้น

จากหนังสือบันทึกธรรม ของ "อ.ป๋อ" มุกกิมมัต ได้อธิบายเรื่องชนิตไว้ดังนี้ ชนิตคือความ
อดทน เป็นอดทนหนักแน่นต่อเหตุร้ายที่มากระทบ สิ่งที่ต้องอดทนมี ๔ อย่าง คือ

๑. อคติต่อความขมขื่นทรากตรา คือ ไม่แสดงตนเป็นคนขี้แกล้งแกล้วกลัวหน้างาน และเสียลักษณะของผู้มีใจเข้มแข็ง

๒. อคติต่อความทุกข์เวทนา คือ อคติความเจ็บป่วย ไม่แสดงอาการร้องไห้ครวญ ครางจนลือควางเป็นคนใจเสาะ

๓. อคติต่อความเจ็บใจ คือ เชื่อมั่นทำล่วงเกิน เช่น ถูกตีถูกทำเป็นต้น ก็รู้จักยับยั้งชั่งใจ ไม่แสดงอาการหนัะงันแสนจนเกินงาม เช่น ถึงกับตีกระทะเล่าะวิวาท

๔. อคติต่ออำนาจกิเลส หมายถึง ทนต่อความอยากของตนเอง ไม่แสดงความทะเยอทะยาน อันจะปรากฏว่าเสื่องาม เพราะเป็นแกนงักไถ้ที่เรียกว่างัก หรือเห็นเงินงักไถ้

มรรณ . ที่กักับขันติ คือ ไสริจจะ ไก่แกกวางสงบสงัยน เมื่อเรามีขันติสามารถอดทนต่อเหตุการณ์ไม่กระทำอะไรคอมแทนผู้ที่มาล่วงเกิน หรือสามารถระงับอารมณ์โกรธ หรือความไม่พอใจไว้ได้ เราจะสามารถจกกิจริยาอาการ ก่าสุก กิหน้าของเราให้สงบสงัยนยั้มยั้มเหมือนไม้ อะไรเกิดขึ้น การทวงนให้สงบสงัยนยั้มยั้มนี้เรียกว่า ไสริจจะ

ขันติ และ ไสริจจะ ในทางพุทธศาสนาบอกว่า เป็นมรรณอีกทำให้งาม ความงามของคนเรานี้ อาจจะแบ่งออกได้เป็น ๒ อย่างกว้าง ๆ คือ งามนอกและงามใน งามนอกคือก่งางร้างกายและงามอาการ ส่วนงามในไก่แกกวางใจ กมเราส่วนงามนก็จะบ่ารุงกัแต่ความงามภายนอกแกก็จะละเลยความงามภายใน ที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากความงามภายนอกบ่ารุงไก่ง่ายกว่าความงามภายใน และมนุษย์เราก็ม่าวบบนเงียงกัจะบ่ารุงความงามภายนอกอยู่แล้ว ถ้าคุณพ่อคุณแม่บอกได้เราเลือกเอาระหว่างเลื้อน่ายสวย ๆ จุกหนึ่ง ซึ่งเป็นการบ่ารุงความงามภายนอกกับหนังสือธรรมะจุกหนึ่ง ซึ่งจะช่วบบ่ารุงความงามภายใน คงจะมีน้อยคน หรืออาจจะไปมีเลื้อน่ายที่เลือกเอาหนังสือธรรมะ

พระสาสนโสภณ (๒๕๑๒ : ๔๐) ให้มัวคึกเห็นว่า อันผู้ครองเรือนดำขาถขันติเสีย จะเป็นกนไม่ทนการงานเข้ากักับอะออนแอ เป็นกนผลุนผลันทุหนั้น เข้าดักกับระร้ายกาจน่าเกดียด เป็นคนเดียวกาดังใจง่ายในเวลายะบไซ เจ็บน้อยก็เหมือนมาก เข้าดักกับระใจเดาะ เหล่านี้ไม่เพบะแกกภาวะแห่งผู้ครองเรือน ส่วนผู้มีขันติยอมปรากฏกรกกับข่าม จะเป็นกนขันติทั้งต่อการทำงานเข้าใจหนักแน่นมั่นคง

ชคอ อุตกถาณ (๒๕๑๔ : ๓๔๓) เสนอแนะไว้ในหนังสือพุทธศาสนากับสังคมศาสตร์ ว่า สบเด็จพระคัมภำสัพพมเจ้าทรงทรวบไทยอันเกิดจากอานาวของความโกรธ เป็นอย่างคิ พระองค์ทรงวางหลักจริยศาสตร์สั่งกบ เรื่อง "เพบะ และขันติ หรือการไร้สติข่งใจตนเอง และใช้

ความอดกลั้นประกอบเพื่อแก้ปัญหาเรื่องปมทางจิตเกี่ยวกับความโกรธ กล่าวคือหากผู้ใดเกิดปมทางจิตเนื่องจากอารมณ์ดังกล่าว พระองค์ก็ทรงแนะนำให้ใช้สติของตนยังคิดเสียก่อน และให้บังคับใจของตนเอง ด้วยความอดกลั้น (ขันติ) ไม่ให้แสดงกิริยาว่าเราว่าตนใคร่อดทนมาต่อหน้าผู้อื่นหรือในสังคม

๒. เอกสารเกี่ยวกับสันโดษ

พระศาสนโสภณ (๒๕๑๒ : ๒๑) ให้ความเห็นเกี่ยวกับสันโดษไว้ว่าเป็นธรรมข้อหนึ่งที่ใ้กับผู้กล่าวกันมากทั้งในทางสนับสนุนทั้งในทางค้าน สนับสนุนคือ ส่งเสริมให้ถือการปฏิบัติกันบ้านคือ แสดงว่าไม่การส่งเสริมให้มีการปฏิบัติ เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องขัดขวางความเจริญก้าวหน้า ผู้ถือการทรมานเกี่ยวกับสันโดษก็มีมาก โดยความหมายแล้วก็คือความยินดี หรือความพอใจด้วยของของตน ความยินดีด้วยของที่มีอยู่ ความยินดีโดยสง่าเสมอ โดยความมุ่งหมายของสันโดษก็คือความไม่โลภ มุ่งหมายเพื่ละบาปธรรม เป้าหมายว่าความปรารถนาเกินไป ความปรารถนาเกินไป ความปรารถนาเป็นบาปคือผิด ความปรารถนาเกินไปนั้น เว้นความใจอึดในลาภของตน ปรารถนาลาภจากคนอื่น

คุณของสันโดษตามพุทธภาษิตได้ตรัสไว้ว่า "สันโดษเป็นทรัพย์อย่างยิ่ง" หมายความว่า เพราะทำให้จิตใจรู้จักกับความมีงั้นมี จิตใจที่ขาดสันโดษประกอบด้วยความกระหายในสิ่งต่าง ๆ ย่อมรู้ได้ว่าขาดแคลนอยู่เสมอ ต่อเมื่อมีสันโดษจึงเกิดความมีงั้นมีและความสุข เพราะจะมีวางถิ่นความพอใจความเต็ม ฉะนั้น สันโดษนี้เองจึงเป็นทรัพย์ยิ่งพระพุทธรเจ้าตรัสว่าเป็นทรัพย์อย่างยิ่ง สันโดษอาจแยกออกได้เป็นสันโดษในความคิด สันโดษในการแสวงหา สันโดษในการรับ สันโดษในการบริโภค (๕)

✓ พ.อ. ชลอ อุทกภาวน์ (๒๕๑๔ : ๗๔๓) มีความเห็นว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงวางแนวจริยศาสตร์ดังลงในเรื่อง "ให้มีใจว่า สันโดษ" (Contentment) ไว้ให้บุคคลผู้ซึ่งมีหน้าที่ทางมนุษยสัมพันธ์ทุกระดับนี้ ใช้แก้ปัญหาปมทางจิตของตนในเรื่อง "ความโลภหรือความอยากได้ไม่รู้จักพอ และความงกใหญ่ไม่สูงหรือความทะเยอทะยานโดยไม่ชอบเขตจำกัด" เพื่อให้บุคคลเหล่านี้รู้จักจำกัดความ "โลภและความทะเยอทะยานของตนเสีย" ให้ความโลภหรือความงกใหญ่ไม่สูงของตนให้อยู่ภายในขอบเขตจำกัด เพื่อประโยชน์สุขของบุคคลผู้นั้นเอง และประโยชน์สุขส่วนรวมของสังคมต่อไป ความหมายของคำว่าสันโดษนั้น หมายถึงได้มีความพอใจในสิ่งที่มืออยู่และเป็นอยู่เท่านั้น จึงกล่อมให้แยกตัวออกจากสังคม เพื่ออยู่อย่างโดดเดี่ยว (Isolation)

สพพร เทพสิทธา (๒๕๑๓ : ๒๕) ได้ให้ข้อคิดว่า สำหรับความหมายของคำว่าสันโดษปรากฏว่ายังมีชาวพุทธเข้าใจผิดกันอีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในบรรดาผู้ที่ได้รับการศึกษาชั้นสูงจากทั้งในและนอกประเทศ ส่วนมากเข้าใจไปว่าสันโดษหมายถึงความมกน้อย การหบถความหะเยอทะยาน ความจริงคำว่าสันโดษไม่ได้หมายความว่าถึงความมกน้อยเลย พระพุทธองค์ทรงสอนเรื่องสันโดษก็เพื่อให้เรารู้จักวางยินดี และพอใจในของของเรา อย่าไปยินดีพอใจในทรัพย์สินสมบัติและลูกเมียของคนอื่นเข้า รวมถกความละโมภะอยากไ้มาเป็นของคนที่ไปไม่รอบรอบ จุดประสงค์ของสันโดษก็เพื่อให้คนเรารู้จักบรรเทาความโลภลงเสียบ้าง และ เพื่อป้องกันมิให้เราไปละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่น ถกการยินดีจะพอใจในของของคนที่ไม่ได้หมายความไว้ให้เป็นผู้หยกหนึ่ง น้อยอย่างไ้ก็พอใจจะเป็นอยู่เช่นนั้นตลอดไป เพราะถ้าจับโกษของความหมายเช่นนี้ ผู้ที่มีความชั่วและกิเลสก็ควรจะพอใจในความชั่วและกิเลสที่ตนมีอยู่ ความจริงการถึงความปรารถนาแม้จะสูงเท่าใด หากเป็นการชบธรรมเนียมและเชื่อว่าอยู่ในวิสัยที่จะทำได้แล้ว ไม่เป็นการขัดต่อหลักพุทธศาสนาแต่อย่างใด พระพุทธทาสภิกขุก็บอกว่า ผู้ซึ่งให้เหตุผลว่าเป็นผู้เจริญ

๓. เอกสาร เกี่ยวกับธรรมาธิปไตย

สุวิทย์ ปุญญาณภาพ (๒๕๑๖ : ๒๑๔) มีถกวางเห็นว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่สอนให้ถือธรรม คือ ความถูกต้องตามเหตุผลเป็นประมาธ ที่เรียกว่า ธรรมาธิปไตย ไม่ส่อบให้ถือตนเองเป็นใหญ่ หลักคำสอนเรื่องผู้เห็นธรรมชื่อว่าเห็นพระพุทธเจ้า คำสอนเรื่องอามิสบูชาและปฏิบัติบูชา และการตั้งพระธรรมวินัยไว้เป็นพระศาสนาแทนพระองค์ของพระพุทธเจ้า ก็เป็นการสอนแบบธรรมาธิปไตยนี้

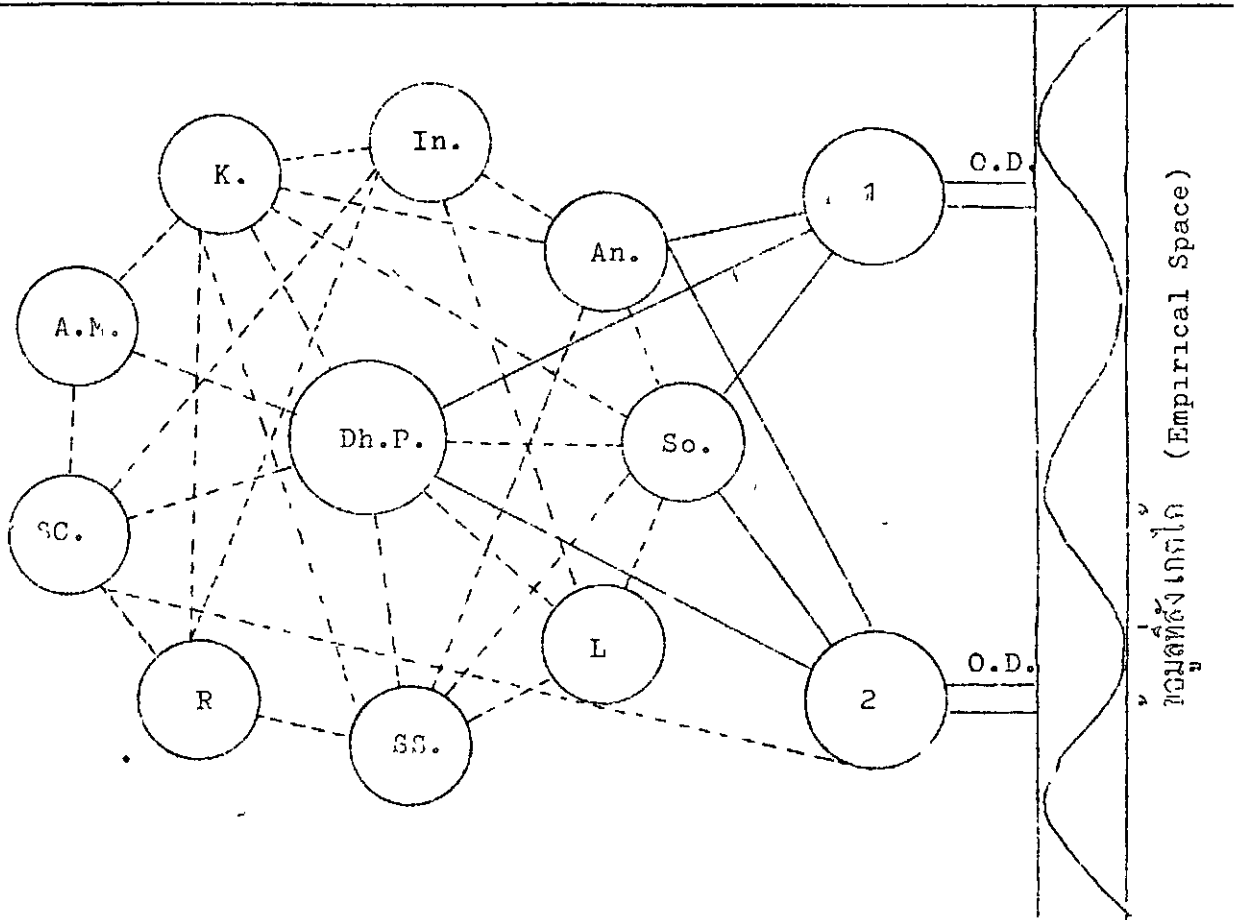
พุทธทาสภิกขุ (๒๕๑๕ : ๑๖๖) ให้ข้อเสนอแนะว่า ธรรมาธิปไตยนี้ เค็งถ่วงความดี ความงาม ความจริง ความยุติธรรม เรียกสั้น ๆ ว่าความดีก็แล้วกัน เราจะพิจารณาถกในแง่ที่ว่า ถกนี้ยังถกจากถกดี ขาถกดีไปโลก การขาถกดี ก็คือ มีแต่ถกวัถถุณียบ มีแต่ถกแห่งการหาประโยชน์ส่วนตัวและพวกของตัว ถ้าว่ายังมีความดี หรือมีถกถกดีธรรมการปกครองฉกไหนมันก็ถกถกไปหบถ ยังเป็น ธรรมาธิปไตยไปหบถ ถ้าเรามีถกจริงเห็นถกดีเห็นเท่านั้น มันง่ายกว่าหาถกดีฟัง แม้ไ้เป็นเผถ์จการ เขาก็เผถ์จการไปอย่างถกที่สุด และรวกเร็วที่สุด ธรรมเผถ์จการที่ถกดี เป็นของดี ในการที่จะเป็นธรรมาธิปไตยนั้น มันถกเป็นถกตัวเอง ถกตัวเองเป็นธรรมะ ธรรมเป็นตัวเอง มันจึงจะเป็นธรรมาธิปไตยเหลืออยู่ เพราะฉะนั้นเมื่อเรามีปัญหาถกขึ้นในเรื่องนี้ ถกจะถกถก

เชิงจิตใจวิญญาณดั้งเดิมของพุทธบริษัท คือ ปิณณมะ ปิณินัย เพื่ออาศัยเป็นหลัก

ภาพที่ ๑ แสดงผังทฤษฎี (Theoretical Space)

----- แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัว
 ————— แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่นำมาศึกษาวิจัย

ผังทฤษฎี (Theoretical Space)

ผังทฤษฎี แสดง โครงสร้างมโนทัศน์ภาพธรรมชาตินิยมไทย

จากเอกสาร และผลการวิจัยค้นคว้าดังกล่าวมาแล้ว สามารถจะแสดงผังทฤษฎี(Theoretical Space) เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษาได้ และที่คาดหมายไว้ จะเป็นดังนี้

O.D. = นิยามปฏิบัติการ (Operation Definition)

1 = แบบสอบถามวัดความสนใจ

2 = แบบสอบถามวัด ชั้นดี-สโรจจะ

- Dh.P = บุคลิกภาพธรรมาธิปไตย (Dhamathipathai Personality)
 So. = สังคมประกิต (Socialization)
 An. = ความวิตกกังวล (Anxiety)
 In. = ความเป็นอิสระ (Independence)
 K. = เกรงใจ (Krengchai)
 A.M. = แรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive)
 S.C. = การควบคุมตนเอง (Self - Control)
 R. = ความรับผิดชอบ (Responsibility)
 SS. = มาตรฐานสังคม (Social Standard)
 L. = ความเป็นผู้นำ (Leadership)

สมมติฐานในการวิจัย

จากทฤษฎี และเอกสารการศึกษาก่อนหน้านี้ สามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

๑. ชั้นดี-ไสร้จจะ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสันโดษ
๒. นิสิตแพทย์ชั้นดี-ไสร้จจะ สูงกว่านิสิตครู
๓. นิสิตที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ ๔ มีชั้นดี-ไสร้จจะสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ ๑
๔. นิสิตหญิงมีชั้นดี-ไสร้จจะสูงกว่านิสิตชาย

เหตุผล และ วัตถุประสงค์ของสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ ๑

เหตุผลเบื้องหลังในการตั้งสมมติฐานนี้ เนื่องจากว่าชั้นดีขยายถึงความสามารถ พยายามหาทางแก้ปัญหา ซึ่งจะต้องประกอบด้วยความสามารถในการสร้างคุณงามความดีในการทำงานต่าง ๆ ส่วนในแง่ ไสร้จจะนั้นก็เป็นความสงบใจเย็น แม้ว่าจะไปพอใจก็มิได้แสดงออกให้ผู้อื่นเห็นว่ามีความสันโดษจะมีอยู่ในคนที่ไม่มั่งคั่ง จิตใจเข้มแข็ง ไม่ประมาท มีความอดทน ความเพียรพยายาม (๓ เลี้ยงชีพีย์ ๒๕๔ : ๔๐) นั่นคือ บุคคลที่มีชั้นดี-ไสร้จจะ และความสันโดษต่างก็มีลักษณะของความอดทน และความเพียรอยู่ด้วย เพราะฉะนั้นสิ่งที่ทั้งสองจึงน่าจะมีความสัมพันธ์กัน

สมมุติฐานข้อที่ ๒

การศึกษานี้ของอมวอล หกสุวรรณ (๒๕๑๒) ได้พบว่าความวิตกกังวลของกลุ่มอาสาสมัครแพทย์ต่ำกว่ากลุ่มอาสาสมัคร และจากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยเองก็มีความเชื่อว่าผู้ที่มีความวิตกกังวลกว่าจะมีชันติ-โสรัจจะมากกว่าผู้ที่มีความวิตกกังวลสูง เพราะว่าเมื่อมีความอดทนพยายามหาความดี และสงบใจได้เมื่อมีความรู้สึกต่าง ๆ บุคคลนั้นจะใจเปิดเกิดความวิตกกังวล ดังนั้นนักจิตแพทย์จึงน่าจะมีความชันติ-โสรัจจะสูงกว่านักสังคมวิทยา

นอกจากนี้ในการเรียน และอาชีพที่ต้องดำเนินไปในอนาคตก็ย่อมสนับสนุนสมมุติฐานข้อที่กล่าว เนื่องจากนักจิตแพทย์จะต้องมีความอดทนต่อการเรียน การฝึกงาน รวมทั้งภาคปฏิบัติที่ต้องอยู่กับผู้เจ็บป่วย โดยต้องอาศัยความอดทน หากเจ็บรพหายามากกว่านี้คิดครุ่นง่าย

สมมุติฐานข้อที่ ๓

เนื่องจากชั้นเรียนมีส่วนสัมพันธ์กับระดับอายุอยู่มาก เกือบทั่วไปในชั้นปีที่ ๑ จะมีอายุระหว่าง ๑๗ - ๑๘ ส่วนในชั้นปีที่ ๔ จะมีอายุระหว่าง ๒๒ - ๒๔ ถ้าพิจารณาความระดับชั้นและการของมนุษย์ก็จะเห็นได้ว่าพวกมี ๑ ย่อมแสดงพฤติกรรมออกมาตามความต้องการ หรือความพอใจมากกว่าพวกมี ๔ เพราะว่าพวกมี ๑ ถ้าถูกทางอายุก็ยังอยู่ในวัยรุ่น (เอโดะ สวามานนท์, ๒๕๑๒ : ๔๔)

ถ้าพิจารณาลักษณะมาตรฐานสังคมไทย เราได้กำหนดว่านักจิตกรุ่นที่ควรจะต้องหาตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น มุ่งเน้นค่านิยมทางสังคม (Social Value) อย่างหนึ่ง จึงทำให้พวกมี ๔ ต้องมีความยับยั้งในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมามากกว่าพวกมี ๑ ดังนั้นพวกนักจิตมี ๔ จึงควรจะมีชันติ-โสรัจจะมากกว่าพวกมี ๑

สมมุติฐานข้อที่ ๔

เนื่องจากวัฒนธรรมไทย ราชทั้งค่านิยม (Value) ในสังคมไทย ต่างมุ่งหวังว่าหญิงสาวมีการหักห้ามในการแสดงออกมากกว่าชาย การควบคุมเสียงมีได้เรียบร้อยลงเป็นกุลสตรีที่ดี สิ่งที่จะทำให้เกิดลักษณะนี้คือวัยสืบเนื่องมาจากกระบวนการสังคมประจักษ์ด้วย (Socialization Process) เพราะในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก็จะเน้นให้ผู้หญิงมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สุภาพ สงบเสียงมากกว่าการอบรมเด็กชาย

นอกจากนี้จะได้ไปจากคำกล่าวของแบร์รี่ (Barry, ๑๙๖๗ : ๕๖ อ้างจากบุหงา
 วชิระกำภังคกุล ๒๕๑๖ : ๓๙) ที่ว่าผู้ขายไทยไม่ถอยเก็บความรู้สึก มักตัดสินใจด้วยเหตุผล ส่วน
 ผู้หญิง เป็นพวกที่ค่อนข้างหัวเก่า พยายามรักษาสถาบันบรรทัดฐานและค่านิยมต่าง ๆ ของประเทศไว้
 และ โดยวัฒนธรรมประเพณีของไทยจะถือว่าผู้หญิงเป็นนางเท้าหลัง หรือเป็นผู้ล่าง และต้องเป็นผู้
 ดูแลเรียบร้อยอ่อนหวาน อยู่ในกรอบประเพณีเสมอด้วย ด้วยเหตุผลนี้จึงน่าจะเชื่อได้ว่า นักรักหญิง
 จะกีดกัน-ไล่ออกจะสูงกว่ามิสึตทากาย

บทที่ ๒

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้กระทำกับนิสิตครู ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร รุ่นปีการศึกษา ๒๕๑๗ จำนวนประมาณ ๑๐๐ คน โดยแยกออกเป็นในระดับชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๕๐ คน และชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๕๐ คน

กลุ่มตัวอย่างอีกส่วนหนึ่งกระทำกับนิสิตแพทย์ คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ และคณะแพทยศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหิดล รุ่นปีการศึกษา ๒๕๑๖ จำนวนประมาณ ๑๐๐ คน โดยแยกออกเป็นในระดับชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๕๐ คน และชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๕๐ คน (ระดับชั้นปีที่ ๑ และปีที่ ๔ นับจากจบวัน ผศ ๕)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม ๒ ชุด คือ แบบสอบถามทัศนคติ-สำนึก และแบบสอบถามวัดความสนใจ ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถามนี้จึงดังต่อไปนี้

๑. แบบสอบถามทัศนคติ-สำนึก แบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยกาเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

๑. การศึกษาก่อนการสร้างแบบสอบถาม โดยได้ศึกษาทฤษฎีและวิธีสร้างแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพและทัศนคติจากหนังสือเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ รวมทั้งที่ได้รับจากถาวรรายของ ดร.วิรัช วิไลราชโชติ ในวิชา Foundation of Measurement และถาวรรายของ ดร.วงเดือน วัฒนาวิน ในวิชา Psychology of Attitude.

๒. ศึกษาความหมายรวมทั้งรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับทัศนคติ-สำนึก จากหนังสือเอกสารต่าง ๆ จากถาวรราย และการสนทนากับท่านผู้รู้ ซึ่งสรุปความหมายของทัศนคติ-สำนึกจะแจ้งแสดงในคำนิยามปฏิบัติการพิเศษเฉพาะ

๓. สร้างแบบสอบถาม โดยนำนิยามปฏิบัติการและเนื้อหาของซันติ-ไสรจีจะบสร้างเป็นแบบสอบถาม ลักษณะการถามเป็นประเภท Projective Technique โดยการสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาขึ้น แล้วให้ผู้ตอบคิดว่าควรจะทำเช่นนั้นมากน้อยเท่าไร โดยแยกการตอบในแง่สถานการณืออก ๒ ประเภท คือ

๓.๑ ด้านทัศนคติ เป็นคำถามประเภทวางกติกเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์นั้น ซึ่งผู้ตอบมีทัศนคติว่าคนอื่น ๆ โดยทั่ว ๆ ไปเขาทำกันหรือไม่ เช่นถามว่า "คนทั่ว ๆ ไปไม่ความเห็นแก่ตัวเกี่ยวกับวิธี หรือไป ? "

๓.๒ ด้านความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรม เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจเคยทำจริง หรือยังไปเคย แต่อาจจะกระทำได้ เช่นถามว่า "ถ้าท่านเป็นสุชาติ ท่านจะออกทนได้หรือไม่ ? " หรือ "ถ้าท่าน เป็นจรรยา ท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ? "

เนื่องจากแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้แยกลักษณะ (Trait) ออกเป็น ๕ ลักษณะ ตามนิยามปฏิบัติการ คือ ซันติ และไสรจีจะ ดังนั้นในการสร้างแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถามหรือสถานการณ์จึงมุ่งที่จะวัดคุณลักษณะทั้ง ๒ ประการนี้ร่วมกัน โดยในตอนแรกของการดำเนินการเป็นการมุ่งวัดถึงซันติ ส่วนตอนหลังเป็นการวัดถึงไสรจีจะ

ในการสร้างแบบสอบถามนี้ได้อาศัยเทคนิคบางประการ โดยการแยกแบบของการสร้าง (pattern) ออกเป็น ๔ ลักษณะ คือ

- ๑) มีซันติ มีไสรจีจะ
- ๒) มีซันติ ไม่มีไสรจีจะ
- ๓) ไม่มีซันติ ไม่มีไสรจีจะ
- ๔) ไม่มีซันติ มีไสรจีจะ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

วินัย

๒.๑ จะที่ตัวจริงของโครงการวิจัยให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติ ที่ประชุมได้ตกลงไปในทำนองไม่เห็นด้วย จนวิธีรู้สึกใจเสีย แต่ก็สามารถควบคุมจิตใจให้เป็นปกติได้

- ก. คนทั่ว ๆ ไป เห็นเด่นเกี่ยวกับวิธีหรือไม่ ? น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด
- ข. ถ้าท่านเป็นวิธี ท่านจะเป็นเด่นหรือไม่ ? น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

๒.๒ เพื่อที่ประจักษ์ไม่อนุญัตติโครงการวิจัยนี้ วิธีที่รับทราบด้วยคำทางสงบ

- ก. คุณอื่น ๆ เป็นแบบนี้หรือไม่ ? น้อยที่สุด ๑|๒|๓|๔|๕|๖|๗|มากที่สุด
- ข. ถ้าท่านเป็นวิธี ทำจะเป็นแบบนี้หรือไม่ ? น้อยที่สุด ๑|๒|๓|๔|๕|๖|๗|มากที่สุด

เกณฑ์ในการเลือกสถานการณ์เพื่อสร้างแบบสอบถาม

๑. เป็นสถานการณ์ที่คนทั่วไป มีโอกาสประสบในชีวิตประจำวัน
๒. สถานการณ์นั้นๆต้องไม่รุนแรงจนเกินไป จนกระทั่งทำให้คนส่วนใหญ่ไม่ใคร่มีโอกาสได้กระทำเช่นนี้ นายช่างารดา เพราะโกรธ เพื่อบารดาไปได้ใจ
๓. สถานการณ์นั้นเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ หรือทัศนคติในแง่ลบ-หรือจะ
๔. แต่ละคำถามจะถามเพียงประเด็นเดียว ไม่ถามง่าย ๆ ง่าย ๆ และไปซับซ้อน

เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนน

จากแบบสอบถามซึ่งมีข้อความแสดงว่ามีชนิด-หรือจะในทางบวก จะให้คะแนน ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗ เมื่อผู้ตอบกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗ ตามลำดับ ถ้าได้รับข้อความซึ่งแสดงว่ามีชนิด-หรือจะในทางลบ จะให้คะแนนตรงข้ามกับข้อความประเภทแรก คือให้คะแนน ๗, ๖, ๕, ๔, ๓, ๒, ๑ เมื่อผู้ตอบกาเครื่องหมาย ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗ ตามลำดับ

การปรับปรุงแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามชนิด-หรือจะ ที่สร้างขึ้นจำนวน ๒๒ ข้อ เป็นข้อความที่ที่มีความหมายทางบวกจำนวน ๒๕ ข้อ และเป็นข้อความที่มีความหมายในทางลบ ๓๔ ข้อ ไปทำการทดลองสอบ (Pilot Study) กับนักศึกษาวิทยาลัยครูในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษามัธยมศึกษา (ม.กศ. สูง) ของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน ๑๑๐ คน เพื่อหาเอาขั้ว-หรือจะหรือข้อ (Items Analysis) ของแบบสอบถาม และปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

การหาถ่วงน้ำหนัก

โดยการแยกคะแนนของทุกข้อตัวอย่างออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ ๑ และ ๒ ชนิด-หรือจะสูง

๒๕ % และกลุ่มที่ไร้คะแนนขั้ว-ไฮริจะค่า ๒๕ % แล้วทดสอบความแตกต่าง ของค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้ง ๒ กลุ่ม โดยใช้ t - test ผลปรากฏว่าค่าอำนาจแจก (t - test) ของแบบสอบถามนี้กำลังค่า -๐.๒๗๕๐ ถึง ๘.๕๔๔๔ จึงที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ค่าอำนาจแจกของแบบสอบถาม วัดกับขั้ว-ไฮริ

ข้อที่	ค่า t		ข้อที่	ค่า t	
	ก	ข		ก	ข
๑	๑.๓๔๐๕	-๐.๒๗๕๐	๑๗	๔.๐๓๖๘**	๒.๖๕๒๕**
๒	๘.๕๕๔๔**	๔.๕๐๗๐**	๑๘	๒.๗๑๕๓**	๓.๕๑๓๗**
๓	๔.๑๕๑๘**	๒.๑๖๕๖*	๑๙	๕.๕๓๔๓**	๔.๕๘๖๒**
๔	๔.๐๐๐๐**	๓.๕๗๓๑**	๒๐	๕.๐๕๒๘**	๓.๕๗๖๗**
๕	๓.๓๓๑๓**	๑.๕๖๒๘*	๒๑	๕.๒๐๘๓**	๓.๓๑๓๗**
๖	๓.๒๓๓๘**	๔.๐๒๕๓**	๒๒	๗.๖๐๒๑**	๓.๗๒๔๓**
๗	๘.๓๖๒๕**	๓.๘๕๕๔**	๒๓	๖.๐๐๐๐**	๓.๐๖๑๒**
๘	๔.๑๒๒๑**	๑.๒๑๓๗**	๒๔	๘.๘๗๖๑**	๔.๕๒๕๑**
๙	๗.๕๖๘๖**	๔.๒๓๐๓	๒๕	๕.๔๘๔๕**	๒.๖๕๐๕**
๑๐	๕.๘๕๕๑**	๔.๐๕๕๕**	๒๖	๖.๔๗๓๗**	๕.๕๖๔๒**
๑๑	๔.๑๔๗๓**	๖.๔๘๖๘**	๒๗	๔.๔๓๔๑**	๔.๐๕๑๕**
๑๒	๕.๕๖๔๓**	๓.๒๖๕๗**	๒๘	๓.๕๐๕๕**	๕.๓๓๑๗**
๑๓	๕.๐๘๑๐**	๓.๐๒๕๐**	๒๙	๐.๕๑๑๓	-
๑๔	๓.๗๕๗๖**	๔.๕๐๓๔**	๓๐	๖.๓๒๕๖**	๕.๑๕๘๘**
๑๕	๕.๔๘๕๗**	๔.๕๕๕๑**	๓๑	๓.๘๕๓๔**	๑.๒๐๐๐
๑๖	๕.๑๕๕๒**	๓.๕๗๒๔**			

* ค่า t มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕
 ** ค่า t มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

จากถ้อยคำอธิบายของแบบสอบถามที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๑ พอจะแสดงให้เห็นว่าเป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพพอเชื่อถือได้ จึงได้ใช้เป็นแนวทางในการเลือกเป็นรายข้อจากข้อที่ปรากฏในแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยได้นำเอาแบบสอบถามที่หาค่าความจำแนกแล้วนี้ค่า " t " ไว้เดิมนี้ได้ทีละข้อ ๐๕ จำนวน ๓๖ ข้อ โดยเป็นข้อคำถามที่มีความหมายในทางบวก ๑๕ ข้อ และความหมายในทางลบอีก ๑๕ ข้อ ยกเว้นเอาคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง ๓๖ ข้อนี้ มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร $r_{tt} = 1 - \frac{MS_{AS}}{MS_S}$ (Guilford, 1954 : 384) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชนิด-ไสรวิจจะ และค่าสถิติอื่น ๆ ดังในตารางที่ ๒ และตารางที่ ๓

ตารางที่ ๒ ค่าความเชื่อมั่น และค่าสถิติอื่น ๆ จากแบบสอบถามชนิด-ไสรวิจจะ (ก.)

N	SS _T	SS _A	SS _S	SS _{AS}	MS _S	MS _{AS}	r _{tt}
100	19254	2607.18	9290.46	7356.35	93.8430	4.9537	0.9473

ตารางที่ ๓ ค่าความเชื่อมั่น และค่าสถิติอื่น ๆ จากแบบสอบถามชนิด-ไสรวิจจะ (ข.)

N	SS _T	SS _A	SS _S	SS _{AS}	MS _S	MS _{AS}	r _{tt}
100	24698.52	2095.72	12960.08	9742.71	129.8998	6.5607	0.9495

จากตารางที่ ๒ และตารางที่ ๓ แสดงว่า แบบสอบถามชนิดนี้มีความเชื่อมั่น (ก.) ๐.๙๔๗๓ และ (ข.) ๐.๙๔๙๕ ซึ่งนับว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง เวชการ

การหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

ผู้วิจัยใช้วิธีการหาความสัมพันธ์ระหว่าง แบบสอบถามชนิด กับแบบสอบถามไสรวิจจะ ซึ่งผู้วิจัยได้ร่างขึ้นมาเอง โดยนำแบบสอบถามทั้งสองนี้ไปสอบถามกับนักเรียนกลุ่มเดียวกันจำนวน ๑๐๐ คน แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่าในกรณีที่หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (แบบสอบถามชนิด ก.) มีความสัมพันธ์กับแบบสอบถามไสรวิจจะ .๗๖๕๔ ส่วนในกรณีที่หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (แบบสอบถามชนิด ข.)

มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .๘๐๗๘ แสดงว่าแบบสอบถามชนิดนี้-ใคร่จะนำวิถีสอบถามนี้มาใช้ร่วมกัน จึงเชื่อว่าปฏิกิริยาที่ตรงตรงเชิงโครงสร้างสูงของสมการ (Cronbach, 1970 142 - 144)

นอกจากนี้ จากการทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ปรากฏว่า จำนวนมากเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จึงแสดงว่าแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูง (Cronbach, 1970 142 - 144)

๒ แบบสอบถามวิถีสอบถามโดย

เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดย สุวิ. เพ็ชรรัตน์ นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาสังคม ปีที่ ๒ (๒๕๑๗) ซึ่งร่างอยู่ในโครงการวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพธรรมาธิปไตยด้วย โดยแบบสอบถามวิถีสอบถามโดย ก่อนมีจำนวน ๓๐ ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามร่างตั้งแต่เกณฑ์ในการให้คะแนนอยู่ในลักษณะเดียวกันกับแบบสอบถามชนิด-ใคร่จะ นำตัวอย่างแบบสอบถามที่

ตัวอย่างแบบสอบถาม

เพราะเห็นว่าอาชีพแพทย์เป็นอาชีพที่มีเกียรติ และสามารถหาเงินได้จะดีกว่าอาชีพอื่น ๆ สุวิ.จึงรู้สึกสนใจสมัครสอบเข้าเรียนแพทย์ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าตนเองเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ไม่เก่งนัก

ก. คุณอื่น ๆ เลือกตัดสินใจเช่นเดียวกับสุวิ.หรือไม่? ไม่เลือก ๑๑๒๑๔๑๕๑๖๑๗ เลือก

ข. ถ้าท่านเป็นสุวิ.ท่านจะเลือกตัดสินใจเช่นนี้หรือไม่? ไม่เลือก ๑๑๒๑๓๑๔๑๕๑๖๑๗ เลือก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การหาค่าสถิติเบื้องต้น

๑.๑ หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Edwards, 1968 } 80)$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

✓ ๑.๒ หาค่าความแปรปรวน (Variance) ใช้สูตร

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)} \quad (\text{Ferguson, 1966 } 67)$$

เมื่อ s^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

✓ ๑.๓ หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$s = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} \quad (\text{Ferguson, 1966 } 67)$$

เมื่อ s แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

๒. หาค่าอำนาจแยกเป็นรายข้อ และทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของ
 กลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม โดยใช้ t - test ดังนี้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{s_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}} \quad (\text{Edwards, 1968 } 104)$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ ๒ พิจารณาใน t - distribution
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ หรือคะแนนเฉลี่ย
 ที่หนึ่ง และกลุ่มที่ต่ำ ลงลำดับ
 $s_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}$ แทน Standard Error of the Difference between
 Two Means.

$$\text{และ } s_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2} = \sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}$$

เมื่อ s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ หรือ
ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่หนึ่ง และกลุ่มที่สอง ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ หรือ จำนวนคนในกลุ่มที่หนึ่ง
และกลุ่มที่สอง ตามลำดับ

๓ หาค่าความเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

$$r_{tt} = 1 - \frac{V_r}{V_e} \quad (\text{Guilford, 1954 } 384)$$

เมื่อ V_r แทน Variance for Remainder sum of Squares
 V_e แทน Variance for Examinee

๔. หาค่าความเที่ยงตรงเชิง กรองสร้าง และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคำตอบ
โดยใช้สูตร

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}} \quad (\text{Garrett, 1966 } \cdot 143)$$

เมื่อ r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 $\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนน ๒ ชุด
 $\sum X, \sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละชุด
 $\sum X^2, \sum Y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละชุด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ ๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การสื่อความหมายตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ และอักษรรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ และอักษรรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
t	แทน	อัตราส่วนวิกฤติใน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
X_1	แทน	การมีชนติในสถานการณที่มีชนติและมีโลสรจจะ
X_2	แทน	การมีโลสรจจะในสถานการณที่มีชนติและมีโลสรจจะ
X_3	แทน	การไม่มีชนติในสถานการณที่ไม่มีชนติและไม่มีโลสรจจะ
X_4	แทน	การไม่มีโลสรจจะในสถานการณที่ไม่มีชนติและไม่มีโลสรจจะ
X_5	แทน	การไม่มีชนติในสถานการณที่ไม่มีชนติแต่มีโลสรจจะ
X_6	แทน	การมีโลสรจจะในสถานการณที่ไม่มีชนติแต่มีโลสรจจะ
X_7	แทน	การมีชนติในสถานการณที่มีชนติแต่ไม่มีโลสรจจะ
X_8	แทน	การไม่มีโลสรจจะในสถานการณที่มีชนติแต่ไม่มีโลสรจจะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ค่าสถิติพื้นฐาน

ตาราง ๔ แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัดความสนใจและแบบสอบถามวัดชนติ-โลสรจจะ

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S
สินโคม	๒๐๐	๑๓๓.๑๙	๒๓.๓๕
X ₁	๒๐๐	๑๖.๕๒	๔.๖๔
X ₂	๒๐๐	๑๘.๐๙	๔.๘๗
X ₃	๒๐๐	๑๗.๔๘	๔.๘๘
X ₄	๒๐๐	๒๑.๒๗	๔.๓๔
X ₅	๒๐๐	๑๘.๔๘	๔.๔๙
X ₆	๒๐๐	๑๙.๖๖	๔.๕๙
X ₇	๒๐๐	๑๗.๐๘	๕.๑๙
X ₈	๓๐๐	๑๖.๘๘	๔.๓๙

จากตารางนี้ จะเห็นว่าความแปรปรวนและความเบี่ยงเบนมาตรฐานปีค่าสูง แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนกระจายกระจายมาก ซึ่งเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลแต่ละฉบับมีอำนาจในการกระจายคะแนนของกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี

๒. การหาค่าัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

ตารางที่ ๕ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๘ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตทุกชั้น ทุกเพศ และทุกวิชาชั้น จำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๐๐ คน โดยถือเกณฑ์ความมาตรฐานสังคม (๑)

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
มีชันติ	-	.๕๔๒**	.๒๓๘**	.๑๖๗*	.๑๗๓*	.๓๘๓**	.๓๒๘**	.๑๒๐
มีโลสรจจะ		-	.๒๐๗*	.๑๘๕*	.๒๑๓*	.๕๐๗**	.๔๓๗**	.๒๒๘*
ไม่มีชันติ			-	.๕๙๒**	.๕๕๑**	.๓๐๔**	.๒๒๕**	.๔๕๑**
ไม่มีโลสรจจะ				-	.๔๖๓**	.๔๑๔**	.๒๓๔**	.๕๑๐**
ไม่มีชันติ					-	.๓๙๑**	.๒๖๘**	.๔๓๙**
มีโลสรจจะ						-	.๔๔๗**	.๓๕๘**
มีชันติ							-	.๒๓๒**
ไม่มีโลสรจจะ								-

* p < .๐๕

** p < .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัดตัวแปรต่าง ๆ มีพิสัยตั้งแต่ .๑๒๐ ถึง .๕๙๒ ซึ่งจะแยกพิจารณาความสัมพันธ์ของสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งกับตัวแปรอื่น ๆ ดังนี้

๑. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีคุณธรรมด้านชันติกับตัวแปรอื่น ๆ พบว่ามีพิสัยตั้งแต่ .๑๒๐ ถึง .๕๔๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่า ยกเว้นสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีชันติกับการไม่มีโลสรจจะ สำหรับการมีชันติมีความสัมพันธ์กับการมีโลสรจจะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีคุณธรรมด้านโลสรจจะกับตัวแปรอื่น ๆ พบว่ามีพิสัยตั้งแต่ .๑๘๕ ถึง .๔๔๗ ซึ่งปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่า โดยเฉพาะสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีโลสรจจะกับการมีชันตินั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๓. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ที่ไม่มีคุณธรรมด้านชันติ กับตัวแปรอื่น ๆ พบว่ามีพิสัยอยู่ระหว่าง .๒๒๕ ถึง .๕๙๒ ซึ่งผลนี้พบว่ามีความนัยสำคัญทางสถิติทุกค่า โดยเฉพาะค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ที่ไม่มีชั้นดีกับการไม่มีโสรจจะนั้นมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ที่ไม่มีโสรจจะกับตัวแปรอื่น ๆ พบว่ามีค่าได้จาก .๒๓๔ - .๕๑๐ ซึ่งปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทุกค่า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ปรากฏว่าสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ว่าไว้ในตอนต้นของการวิจัย

ตาราง ๖ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๘ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตเพศชาย จำนวน ๑๒๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
มีชั้นดี	-	.๓๘๙**	.๑๗๗	.๑๕๓	.๑๘๔	.๓๑๒**	.๒๒๔*	.๑๙๓
มีโสรจจะ		-	.๑๘๑	.๒๐๑*	.๑๗๕	.๔๒๓**	.๔๓๕**	.๒๔๓*
ไม่มีชั้นดี			-	.๖๒๒**	.๔๓๗**	.๒๑๘*	.๑๐๘	.๕๔๘**
ไม่มีโสรจจะ				-	.๔๖๘**	.๓๕๓**	.๒๒๗**	.๕๒๔**
ไม่มีชั้นดี					-	.๓๑๐**	.๒๑๖*	.๔๖๘**
มีโสรจจะ						-	.๔๔๘**	.๓๒๒**
มีชั้นดี							-	.๒๓๒*
ไม่มีโสรจจะ								-

* $p < .๐๕$

** $p < .๐๑$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตเพศชาย โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม มีค่าพิสัยตั้งแต่ .๑๐๘ ถึง .๖๒๒ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด และมีค่านัยสำคัญในทางสถิติเป็นส่วนใหญ่ และผลที่ได้ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง ๓ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๘ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตเพศหญิง จำนวน ๔๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
มีขันติ	-	.๘๓๑**	.๓๒๘**	.๑๘๔	.๑๖๖	.๔๘๗**	.๔๕๗**	.๐๓๖
มีโสรจจะ		-	.๒๑๒	.๑๘๑	.๒๔๑*	.๕๗๒**	.๔๔๕**	.๒๑๔
ไม่มีขันติ			-	.๕๗๘**	.๖๖๘**	.๖๑๔**	.๓๕๗**	.๓๔๕**
ไม่มีโสรจจะ				-	.๔๖๘**	.๔๖๗**	.๒๐๐	.๕๐๑**
ไม่มีขันติ					-	.๔๗๑**	.๓๑๗**	.๔๑๔**
มีโสรจจะ						-	.๕๒๔**	.๓๘๕**
มีขันติ							-	.๒๓๒*
ไม่มีโสรจจะ								-

* $p < .๐๕$

** $p < .๐๑$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตเพศหญิง โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม มีค่าพิสัยตั้งแต่ .๐๓๖ ถึง .๘๓๑ จึงเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด และมีความสำคัญในทางสถิติเป็นส่วนมาก นอกจากนี้แล้วผลที่ได้ก็ยังสอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง ๔ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๔ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
ปีชงคิ	-	.๓๘๕**	.๒๐๙*	.๑๒๙	.๐๒๓	.๓๑๘**	.๒๖๕**	.๐๒๙
มีโลทรจจะ		-	.๑๙๘*	.๒๓๘*	.๑๓๓	.๔๕๒**	.๒๙๘**	.๑๙๐
ไม่มีชงคิ			-	.๔๘๖**	.๔๔๖**	.๓๓๘**	.๓๒๒**	.๔๑๙**
ไม่มีโลทรจจะ				-	.๓๒๖**	.๔๓๕**	.๓๖๘**	.๕๓๓**
ไม่มีชงคิ					-	.๓๘๑**	.๒๙๙**	.๓๐๑**
มีโลทรจจะ						-	.๔๔๒**	.๓๑๔**
มีชงคิ							-	.๒๘๘**
ไม่มีโลทรจจะ								-

* p < .๐๕ ** p < .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ปรากฏว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชั้นปีที่ ๑ โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม มีค่าพิสัยตั้งแต่ .๐๒๓ ถึง .๕๓๓ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด และมีความนัยสำคัญในทางสถิติทั้งสิ้น นอกจากนี้แล้ว ผลที่ได้ก็ยังสอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง ๔ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๘ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
มีชนติ	-	.๘๑๘**	.๒๔๕**	.๒๓๓*	.๔๐๒**	.๔๔๘**	.๔๓๖**	.๒๔๒**
มีโลรัจจะ		-	.๒๒๕*	.๑๒๑	.๓๑๖**	.๕๓๕**	.๖๑๓**	.๓๐๒**
ไม่มีชนติ			-	.๓๐๘**	.๖๕๖**	.๒๒๕*	.๑๒๓	.๔๔๓**
ไม่มีโลรัจจะ				-	.๖๐๓**	.๓๔๐**	.๐๘๔	.๔๘๖**
ไม่มีชนติ					-	.๔๐๐**	.๒๘๓**	.๕๔๒**
มีโลรัจจะ						-	.๕๕๓**	.๔๑๓**
มีชนติ							-	.๒๑๑*
ไม่มีโลรัจจะ								-

* p < .๐๕ ** p < .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ปรากฏว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชั้นปีที่ ๔ โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม มีค่าพิสัยตั้งแต่ .๐๘๔ ถึง .๘๑๘ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด และมีความนัยสำคัญในทางสถิติทั้งสิ้น นอกจากนี้แล้ว ผลที่ได้ก็ยังสอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง ๑๐ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๘ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างนิสิตแพทย์
จำนวน ๑๐๐ คน ที่ออกแบบตนตามมาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
มีขันติ	-	.๔๒๙**	.๓๒๖**	.๒๑๘*	.๑๙๒	.๓๒๒**	.๒๘๘**	.๑๙๕
มีโลภจะ		-	.๔๔๐**	.๔๐๖**	.๓๑๑**	.๕๙๖**	.๖๙๕**	.๓๘๔**
ไม่มีขันติ			-	.๕๘๔**	.๔๘๙**	.๓๓๐**	.๕๑๙**	.๓๕๙**
ไม่มีโลภจะ				-	.๔๐๐**	.๔๙๘**	.๔๙๑**	.๕๙๙**
ไม่มีขันติ					-	.๔๖๙**	.๓๒๙**	.๒๒๒**
มีโลภจะ						-	.๕๙๑**	.๔๓๐**
มีขันติ							-	.๔๖๓**
ไม่มีโลภจะ								-

* p < .๐๕

** p < .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ปรากฏว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตแพทย์ โดยที่ออกแบบตนตามมาตรฐานสังคม มีค่าพิสัยตั้งแต่ .๑๙๒ ถึง .๖๙๕ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด "จะเป็นค่านัยสำคัญในทางสถิติทั้งสิ้น นอกจากนี้แล้วผลที่ได้ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง ๑๑ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๘ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างนิสิตครู
จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
มีชั้นดี	-	.๖๔๖**	.๒๓๑*	.๑๔๑	.๑๖๔	.๔๔๐**	.๓๖๗**	.๐๘๒
มีโลสร็จจะ		-	.๑๘๐	.๑๐๑	.๑๗๐	.๔๖๖**	.๓๔๕**	.๑๖๓
ไม่มีชั้นดี			-	.๖๐๗**	.๕๘๘**	.๓๑๔**	.๑๘๑	.๔๔๘**
ไม่มีโลสร็จจะ				-	.๔๘๗**	.๓๘๗**	.๑๔๓	.๔๔๕**
ไม่มีเข้าดี					-	.๓๕๕**	.๒๔๔*	.๕๕๗**
มีโลสร็จจะ						-	.๔๔๒**	.๓๓๐**
มีชั้นดี							-	.๑๕๓
ไม่มีโลสร็จจะ								-

* p < .๐๕ ** p < .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ปรากฏว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครู โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม มีค่าพิสัยตั้งแต่ .๐๘๒ ถึง .๖๔๖ ซึ่งเห็นความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด และมีความสำคัญในทางสถิติทั้งสิ้น นอกจากนี้แล้วผลที่ได้ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง ๑๒ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๘ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตทุกชั้น ทุกเพศ และทุกวิชาชีพ จำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๐๐ คน โดยถือเกณฑ์คนตามอัตภาพ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
มีชันติ	-	.๖๖๐*	.๑๘๖*	.๑๕๐	.๐๙๘	.๒๕๖*	.๓๑๖*	.๐๘๖
มีโลสรจจะ		-	.๒๕๓*	.๒๒๘*	.๑๖๖*	.๓๘๒*	.๓๙๒*	.๑๘๑*
ไม่มีชันติ			-	.๕๙๒*	.๕๙๑*	.๑๘๓*	.๓๘๕*	.๓๘๘*
ไม่มีโลสรจจะ				-	.๒๒๐*	.๓๓๐*	.๒๘๕*	.๕๑๓*
ไม่มีชันติ					-	.๒๙๒*	.๒๘๕*	.๓๕๙*
มีโลสรจจะ						-	.๒๙๐*	.๒๕๑*
มีชันติ							-	.๓๓๘*
ไม่มีโลสรจจะ								-

* p < .๐๕

** p < .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัดตัวแปรต่าง ๆ นี้มีพิสัยตั้งแต่ .๐๙๘ ถึง .๖๖๐ นับว่าเป็นความสัมพันธ์กันในทางบวกทั้งสิ้น ซึ่งอาจแยกพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งกับตัวแปรอื่นๆ ดังนี้

๑. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีคุณธรรมค้ำชูชันติกับตัวแปรอื่น ๆ พบว่ามีค่าพิสัยตั้งแต่ .๐๘๖ ถึง .๖๖๐ ผลปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการมีชันติกับการมีโลสรจจะนั้นมีค่าสูงมากคือ .๖๖๐ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีคุณธรรมโศรจะกับตัวแปรอื่น ๆ ปรากฏว่ามีค่าอยู่ระหว่าง .๑๖๖ ถึง .๓๘๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่า

๓. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ที่ไม่มีชนติกับตัวแปรอื่น ๆ ปรากฏว่ามีค่าพิสัยตั้งแต่ .๑๘๓ ถึง .๕๗๒ นั่นคือผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะนี้มีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่า และสหสัมพันธ์ของสถานการณ์ที่ไม่มีชนติกับการไม่มีโศรจะนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างสถานการณ์ที่ไม่มีโศรจะกับตัวแปรอื่น ๆ พบว่ามีค่าพิสัยอยู่ระหว่าง .๒๒๐ ถึง .๔๑๓ ซึ่งนับได้ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมด กล่าวได้ว่าเป็นการสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ได้วางไว้ทุกประการ

ตาราง ๑๓ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๘ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตเพศชาย จำนวน ๑๒๐ คน โดยถือเกณฑ์คนตามอัตภาพ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
มีทัศนคติ	-	.๖๑๕*	.๒๘๖*	.๑๔๐	.๑๒๘	.๒๓๓*	.๓๔๘**	.๑๔๑
มีโศรจะ		-	.๓๑๓*	.๑๘๐	.๒๓๑*	.๓๕๐**	.๔๓๓**	.๑๓๘
ไม่มีชนติ			-	.๕๒๓**	.๕๔๘**	.๒๕๒*	.๓๖๑**	.๓๓๓**
ไม่มีโศรจะ				-	.๑๘๓*	.๒๘๐**	.๒๔๖*	.๔๓๔**
ไม่มีชนติ					-	.๒๘๖**	.๒๓๕**	.๒๘๕**
มีโศรจะ						-	.๒๘๐**	.๒๘๕**
มีชนติ							-	.๑๖๔
ไม่มีโศรจะ								-

* p < .๐๕ ** p < .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตเพศชาย โดยถือเกณฑ์ตามอัตรา มีค่าพิสัยตั้งแต่ .๑๔๐ ถึง .๖๑๕ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งสิ้น และมีความนัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ผลที่ได้ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง ๑๔ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่าง ตัวแปรทั้ง ๘ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตเพศหญิง จำนวน ๘๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามอัตรา

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
มีชนติ	-	.๓๐๑**	.๐๓๘	.๑๓๖	.๐๑๔	.๓๐๓**	.๒๓๕*	.๐๐๓
มีโรงเรียน		-	.๑๓๓	.๒๔๕**	.๐๘๕	.๔๔๓**	.๓๐๖**	.๑๖๓
ไม่มีชนติ			-	.๖๔๕**	.๓๖๓**	.๑๓๒	.๔๓๕**	.๓๑๑**
ไม่มีโรงเรียน				-	.๒๖๑*	.๓๔๘**	.๓๕๖**	.๓๖๓**
ไม่มีชนติ					-	.๒๖๓*	.๓๒๐**	.๓๔๓**
มีโรงเรียน						-	.๒๔๕**	.๒๔๕*
มีชนติ							-	.๔๔๘**
ไม่มีโรงเรียน								-

* p < .๐๕

** p < .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตหญิง โดยถือเกณฑ์ตามอัตรา มีค่าพิสัยตั้งแต่ .๐๐๓ ถึง .๓๐๑ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งสิ้น และมีความนัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ผลที่ได้ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง ๑๕ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๘ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิต
ชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์คนตามอัตรภาพ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
มีขันติ	-	.๖๙๘**	.๒๙๑**	.๑๖๓	.๐๓๘	.๓๐๘**	.๔๒๖**	.๑๘๑
มีโสรจจะ		-	.๒๙๓**	.๑๙๕*	.๑๔๘	.๓๓๒**	.๓๕๑**	.๒๑๓*
ไม่มีขันติ			-	.๕๕๙**	.๕๓๗**	.๓๐๕**	.๔๕๘**	.๓๖๙**
ไม่มีโสรจจะ				-	.๑๒๘	.๔๒๖**	.๒๙๑**	.๓๙๐**
ไม่มีขันติ					-	.๑๗๓	.๒๖๖**	.๔๔๗**
มีโสรจจะ						-	.๒๘๐**	.๓๔๕**
มีขันติ							-	.๔๐๘**
ไม่มีโสรจจะ								-

* p < .๐๕

** p < .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ ๑ โดยถือเกณฑ์คนตามอัตรภาพ มีค่าพิสัยตั้งแต่ .๐๓๘ ถึง .๖๙๘ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งสิ้น และมีความนัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ผลที่ได้ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง ๑๖ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่าง ตัวแปรทั้ง ๘ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของ นิสิตชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามอัตรา

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
มีขันติ	-	.๖๐๓**	.๐๘๐	.๑๒๐	.๑๑๙	.๑๙๖*	.๑๔๘	.๐๔๒
มีใสรัจจะ		-	.๑๙๐	.๒๖๙**	.๑๘๒	.๔๓๐**	.๓๙๐**	.๑๓๖
ไม่มีขันติ			-	.๕๕๓**	.๔๑๑**	.๐๖๘	.๒๙๔**	.๓๑๘**
ไม่มีใสรัจจะ				-	.๓๓๐**	.๒๑๖*	.๒๖๐**	.๔๔๙**
ไม่มีขันติ					-	.๓๔๓**	.๓๒๔**	.๒๙๒**
มีใสรัจจะ						-	.๒๔๔*	.๑๓๖
มีขันติ							-	.๒๔๓*
ไม่มีใสรัจจะ								-

* p < .๐๕ ** p < .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ ๔ โดยถือเกณฑ์ตามอัตรา มีค่าพิสัยตั้งแต่ .๐๘๐ ถึง .๖๐๓ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งสิ้น และมีค่านัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนมาก นอกจากนี้ผลที่ได้ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง ๑๓ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๘ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของ
นิสิตแพทย์ จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์ตามอัตรา

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
มีชันติ	-	.๘๐๑**	.๔๙๒**	.๑๘๑	.๓๑๒**	.๔๘๙**	.๓๓๒**	.๒๓๖*
มีโลสร็จจะ		-	.๔๓๘**	.๒๘๑**	.๒๘๙**	.๔๕๑**	.๓๑๑**	.๓๔๔**
ไม่มีชันติ			-	.๕๒๕**	.๔๖๐**	.๓๔๙**	.๕๕๑**	.๓๓๐**
ไม่มีโลสร็จจะ				-	.๒๕๙**	.๔๕๘**	.๖๓๙**	.๔๘๒**
ไม่มีชันติ					-	.๓๔๙**	.๓๙๑**	.๔๖๒**
มีโลสร็จจะ						-	.๓๓๑**	.๓๘๐**
มีชันติ							-	.๖๑๒**
ไม่มีโลสร็จจะ								-

* p < .๐๕

** p < .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
ในกลุ่มตัวอย่างนิสิตแพทย์ โดยถือเกณฑ์ตามอัตรา มีค่าพิสัยตั้งแต่ .๑๘๑ ถึง .๘๐๑ ซึ่ง
เป็นค่าความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งสิ้น และมีค่านัยสำคัญทางสถิติเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นผลที่ได้
ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง ๑๔ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง ๘ ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของ
นิสิตครู จำนวน ๑๐๐ คน โดยถือเกณฑ์คนตามอัตรา

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
มีสันติ	-	.๕๕๐**	.๐๖๘	.๑๒๙	.๐๒๔	.๑๙๑	.๓๐๖**	.๐๐๖
มีโสรจจะ		-	.๑๖๒	.๒๐๑*	.๑๐๕	.๓๖๓**	.๓๙๙**	.๐๙๑
ไม่มีสันติ			-	.๕๘๓**	.๔๘๓**	.๑๖๑	.๓๖๘**	.๓๔๑**
ไม่มีโสรจจะ				-	.๒๐๔*	.๒๙๙**	.๑๒๘	.๓๙๕**
ไม่มีสันติ					-	.๒๔๙**	.๒๕๙**	.๓๐๙**
มีโสรจจะ						-	.๒๕๘**	.๑๙๙*
มีสันติ							-	.๑๙๕*
ไม่มีโสรจจะ								-

* p < .๐๕

** p < .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างนิสิตครู โดยถือเกณฑ์คนตามอัตรา มีค่าพิสัยตั้งแต่ .๐๐๖ ถึง .๕๕๐ ซึ่งเป็นค่าความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งสิ้น และมีความนัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ผลที่ได้ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง ๑๘ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างชนิด-โลว์จจะ กับความสนใจ ในกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม

ตัวแปร	จำนวน	สนใจ							
		X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
เพศชาย	๑๒๐	.๒๑๐*	.๒๘๘**	.๔๒๙**	.๕๒๕**	.๕๓๑**	.๔๒๐**	.๓๐๓**	.๔๙๙**
เพศหญิง	๘๐	.๕๕๖**	.๕๑๐**	.๖๐๘**	.๕๙๔**	.๔๘๖**	.๖๐๐**	.๔๔๕**	.๓๐๐**
ชั้นปีที่ ๑	๑๐๐	.๒๔๒*	.๓๐๘**	.๕๐๓**	.๕๖๑**	.๔๘๙**	.๕๑๑**	.๓๔๙**	.๓๖๙**
ชั้นปีที่ ๔	๑๐๐	.๕๙๐**	.๕๒๒**	.๕๒๑**	.๕๖๓**	.๕๓๘**	.๕๔๖**	.๔๑๙**	.๔๒๕**
แพทย์	๑๐๐	.๓๐๒**	.๔๘๓**	.๔๔๓**	.๔๘๑**	.๕๓๔**	.๔๖๔**	.๔๕๐**	.๔๕๘*
ครู	๑๐๐	.๔๒๓**	.๓๕๙**	.๕๔๙**	.๕๕๔**	.๔๘๙**	.๕๕๕**	.๓๕๙**	.๓๔๕*
จำนวนทั้งหมด	๒๐๐	.๓๖๓**	.๓๙๕**	.๕๐๙**	.๕๖๐**	.๕๐๒**	.๕๒๓**	.๓๙๙**	.๓๘๔**

* p < .๐๕

** p < .๐๑

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างชนิด-โลว์จจะ กับความสนใจ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกทั้งใน ๔ สถานการณ์ของชนิด-โลว์จจะ ซึ่งผลจากข้อมูลนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เพื่อความเข้าใจดีขึ้นจะขอแยกความสัมพันธ์นี้ออกไปตามสถานการณ์ทั้ง ๔ และตัวแปรอื่น ๆ ด้วย ดังนี้

๑. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างชนิด-โลว์จจะ กับสนใจ ในสถานการณ์ที่มีชนิดและมี

โลธัจจะ ได้พบว่าในกลุ่มเพศชายมีค่า .๒๑๐ และ .๒๔๔ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งซันคิ และ โลธัจจะกับความสันโคบ ในเพศหญิงพบว่ามีค่า .๕๕๖ และ .๕๑๐ ส่วนในชั้นปีที่ ๑ นั้นมีค่า .๒๕๒ และ .๓๐๘ กลุ่มชั้นปีที่ ๔ พบว่ามีค่า .๕๕๐ และ .๕๒๒ ส่วนในกลุ่มแพทย์มีค่า .๓๐๒ และ .๔๔๓ ในกลุ่มครูมีค่า .๔๒๓ และ .๓๕๗ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่ามีค่า .๓๖๓ และ .๓๕๕ ผลที่ได้นี้อาจกล่าวได้ว่าในสถานการณ์ที่มีซันคิและโลธัจจะนั้นมีความสัมพันธ์กับสันโคบอย่างสำคัญ

๒. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างซันคิ-โลธัจจะ กับสันโคบ ในสถานการณ์ที่ไม่มีซันคิ และ ไม่มีโลธัจจะ ได้พบว่าในกลุ่มเพศชายมีค่า .๔๒๕ และ .๕๒๕ ในกลุ่มเพศหญิงมีค่า .๖๐๘ และ .๕๕๔ ส่วนในชั้นปีที่ ๑ นั้นมีค่า .๕๐๓ และ .๕๖๑ กลุ่มชั้นปีที่ ๔ พบว่ามีค่า .๕๒๑ และ .๕๖๓ ส่วนในกลุ่มแพทย์มีค่า .๔๔๓ และ .๕๔๑ ในกลุ่มครูมีค่า .๕๔๕ และ .๕๕๔ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่ามีค่า .๕๐๗ และ .๕๖๐ ผลจากข้อมูลนี้กล่าวได้ว่า ในสถานการณ์ที่ไม่มีซันคิ และ ไม่มีโลธัจจะ นั้น มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสันโคบอย่างมีนัยสำคัญ

๓. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างซันคิ-โลธัจจะ กับสันโคบ ในสถานการณ์ที่ไม่มีซันคิแต่มี โลธัจจะ ได้พบว่าในกลุ่มเพศชายมีค่า .๕๓๑ และ .๕๒๐ ในกลุ่มเพศหญิงมีค่า .๔๔๖ และ .๖๐๐ ส่วนในชั้นปีที่ ๑ นั้นมีค่า .๔๔๗ และ .๕๑๑ กลุ่มชั้นปีที่ ๔ พบว่ามีค่า .๕๓๔ และ .๕๔๖ ส่วนในกลุ่มแพทย์มีค่า .๕๓๔ และ .๕๖๔ ในกลุ่มครูมีค่า .๔๔๗ และ .๕๕๕ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่ามีค่า .๕๐๒ และ .๕๒๓ ผลจากการวิเคราะห์นี้กล่าวได้ว่า ในสถานการณ์ที่ไม่มีซันคิแต่มีโลธัจจะนั้น มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสันโคบอย่างมีนัยสำคัญ

๔. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างซันคิ-โลธัจจะ กับสันโคบ ในสถานการณ์ที่มีซันคิแต่ไม่มี โลธัจจะ ได้พบว่าในกลุ่มเพศชายมีค่า .๓๐๓ และ .๔๗๗ ในกลุ่มเพศหญิงมีค่า .๔๔๕ และ .๓๐๐ ส่วนในกลุ่มชั้นปีที่ ๑ นั้นมีค่า .๓๔๕ และ .๓๖๗ กลุ่มชั้นปีที่ ๔ มีค่า .๔๑๕ และ .๔๒๕ ส่วนในกลุ่มแพทย์มีค่า .๔๕๐ และ .๔๕๔ ในกลุ่มครูมีค่า .๓๕๗ และ .๓๔๒ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่ามีค่า .๓๗๗ และ .๓๔๔ ผลจากการวิเคราะห์นี้กล่าวได้ว่า ในสถานการณ์ที่มีซันคิแต่ไม่มีโลธัจจะนั้นมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสันโคบ อย่างมีนัยสำคัญ

ตาราง ๒๐ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างชนติ-โสรัจจะ กับความสันโดษ ในกลุ่มตัวอย่าง
ต่าง ๆ โดยถือเกณฑ์คนตามอัตภาพ

ตัวแปร	จำนวน	สันโดษ							
		X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
เพศชาย	๑๒๐	.๒๑๐*	.๓๓๓**	.๓๐๒**	.๓๔๓**	.๒๙๙**	.๔๔๔**	.๒๔๒*	.๓๒๕*
เพศหญิง	๘๐	.๓๙๑**	.๕๕๖**	.๒๙๐**	.๕๔๐**	.๑๐๙	.๔๖๓**	.๓๙๕**	.๒๘๕*
ชั้นปีที่ ๑	๑๐๐	.๔๒๐**	.๕๕๒**	.๓๙๑**	.๔๘๖**	.๓๔๓**	.๔๘๕**	.๓๔๙**	.๔๕๑**
ชั้นปีที่ ๔	๑๐๐	.๑๒๐	.๒๖๕**	.๒๒๖*	.๓๙๕**	.๑๓๕	.๔๑๘**	.๑๘๐	.๑๓๘
แพทย์	๑๐๐	.๕๔๕**	.๖๔๖**	.๒๓๙**	.๔๔๙**	.๒๘๑**	.๕๐๑**	.๓๐๐**	.๔๒๑**
ครู	๑๐๐	.๑๔๖	.๒๙๑**	.๒๙๓**	.๔๑๕**	.๒๐๐*	.๔๖๐	.๒๔๕*	.๒๐๓*
จำนวนทั้งหมด	๒๐๐	.๒๖๑**	.๓๙๖**	.๒๘๖**	.๔๒๘**	.๒๒๓*	.๔๕๕**	.๒๖๘**	.๒๙๓*

* p < .๐๕

** p < .๐๑

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างชนติ-โสรัจจะ กับความสันโดษ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกทั้งใน ๔ สถานการณ์ ของชนติ-โสรัจจะ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เพื่อความเข้าใจดีขึ้นจะขอแยกความสัมพันธ์นี้ออกไปตามสถานการณ์ทั้ง ๔ และตัวแปรอื่น ๆ ด้วย ดังนี้

๑. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างชนติ-โสรัจจะ ในสถานการณ์ที่มีชนติ และมีโสรัจจะ ได้

พบว่าในกลุ่มเพศชายมีค่า .๒๑๐ และ .๓๓๓ ใบเพศหญิงพบว่า มีค่า .๓๙๑ และ .๕๔๖ ส่วน
 ในชั้นปีที่ ๑ นั้นมีค่า .๔๒๐ และ .๕๕๗ กลุ่มชั้นปีที่ ๔ พบว่ามีค่า .๑๒๐ และ .๒๖๕ ส่วนใน
 กลุ่มแพทย์มีค่า .๕๔๔ และ .๖๔๖ ในกลุ่มครูมีค่า .๑๔๖ และ .๒๙๑ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 พบว่ามีค่า .๒๖๑ และ .๓๙๖ ผลการวิเคราะห์ที่ได้นี้อาจกล่าวได้ว่าในสถานการณ์ที่มีชนติ-โสรัจจะ
 มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสันโดษอย่างมีนัยสำคัญในบางตัวแปร

๒. สมประสิทธิสหสัมพันธ์ระหว่างชนติ-โสรัจจะ ในสถานการณ์ที่ไม่มีชนติ และไม่มี
 โสรัจจะ ได้พบว่าในกลุ่มเพศชายมีค่า .๓๐๒ และ .๓๔๓ ในกลุ่มเพศหญิง มีค่า .๒๙๐ และ
 .๔๔๐ ส่วนในชั้นปีที่ ๑ นั้นมีค่า .๓๙๑ และ .๔๔๖ กลุ่มชั้นปีที่ ๔ พบว่ามีค่า .๒๒๖ และ .๓๙๔
 ส่วนในกลุ่มแพทย์มีค่า .๒๙๙ และ .๔๔๙ ในกลุ่มครูมีค่า .๒๙๓ และ .๔๑๔ จากกลุ่มตัวอย่าง
 ทั้งหมดพบว่ามีค่า .๒๔๖ และ .๔๒๔ ผลจากการวิเคราะห์นี้กล่าวได้ว่า ในสถานการณ์ที่ไม่มี
 ชนติ และไม่มีโสรัจจะ นั้นมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสันโดษอย่างมีนัยสำคัญในบางตัวแปร

๓. สมประสิทธิสหสัมพันธ์ระหว่างชนติ-โสรัจจะ กับสันโดษ ในสถานการณ์ที่ไม่มีชนติ
 แต่มีโสรัจจะ ได้พบว่าในกลุ่มเพศชายมีค่า .๒๙๙ และ .๔๔๙ ในกลุ่มเพศหญิงมีค่า .๑๐๙ และ
 .๔๖๓ ส่วนในชั้นปีที่ ๑ นั้นมีค่า .๓๔๓ และ .๔๔๔ กลุ่มชั้นปีที่ ๔ นั้นมีค่า .๑๓๕ และ .๔๑๔
 ส่วนในกลุ่มแพทย์มีค่า .๒๔๑ และ .๕๐๑ ในกลุ่มครูมีค่า .๒๐๐ และ .๔๖๐ จากกลุ่มตัวอย่าง
 ทั้งหมดพบว่ามีค่า .๒๒๓ และ .๔๕๙ ผลจากการวิเคราะห์นี้กล่าวได้ว่า ในสถานการณ์ที่ไม่มี
 ชนติแต่มีโสรัจจะ นั้น มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสันโดษอย่างมีนัยสำคัญในบางตัวแปร

๔. สมประสิทธิสหสัมพันธ์ระหว่างชนติ-โสรัจจะ กับสันโดษ ในสถานการณ์ที่มีชนติ แต่ไม่
 มีโสรัจจะ ได้พบว่าในกลุ่มเพศชายมีค่า .๒๔๒ และ .๓๒๓ ใบกลุ่มเพศหญิงมีค่า .๓๙๕ และ
 .๒๙๔ ส่วนในชั้นปีที่ ๑ นั้นมีค่า .๓๔๙ และ .๔๕๑ กลุ่มชั้นปีที่ ๔ มีค่า .๑๔๐ และ .๑๓๔
 ส่วนในกลุ่มแพทย์มีค่า .๓๐๐ และ .๔๒๑ ในกลุ่มครูมีค่า .๒๔๙ และ .๒๐๓ จากกลุ่มตัวอย่าง
 ทั้งหมดพบว่ามีค่า .๒๖๔ และ .๒๙๓ ผลจากการวิเคราะห์นี้กล่าวได้ว่า ในสถานการณ์ที่มีชนติ
 แต่ไม่มีโสรัจจะนั้น มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสันโดษอย่างมีนัยสำคัญในบางตัวแปร

ตาราง ๒๑ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างชนิด-โลสรจจะ (คิดจากคะแนนรวม) กับความสันโดษ ในกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ

เกณฑ์	กลุ่มตัวอย่างรวม	เพศชาย	เพศหญิง	ชั้นปีที่ ๑	ชั้นปีที่ ๔	แพทย์	ครู
ตนตามมาตรฐานสังคม	.๗๑๙*	.๖๕๖*	.๗๗๕*	.๖๘๕*	.๗๗๑*	.๗๒๙*	.๗๑๙*
ตนตามอัตภาพ	.๕๔๖*	.๕๓๕*	.๖๒๘*	.๖๖๒*	.๕๗๘*	.๖๔๖*	.๕๐๐*
จำนวน	๒๐๐	๑๒๐	๘๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

** $p < .๐๑$

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างชนิด-โลสรจจะ กับความสันโดษ จากกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ นั้น มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งผลนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ ถ้าหากแยกออกพิจารณาตามเกณฑ์จะได้ดังนี้ คือ

๑. ถ้าพิจารณาตามมาตรฐานสังคมพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างรวมมีค่า .๗๑๙ ในเพศชาย .๖๕๖ เพศหญิง .๗๗๕ ชั้นปีที่ ๑ .๖๘๕ ชั้นปีที่ ๔ .๗๗๑ แพทย์ .๗๒๙ และครู .๗๑๙ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างชนิด-โลสรจจะ กับสันโดษนี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในทุกตัวแปรดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

๒. ถ้าพิจารณาจากตนตามอัตภาพพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างรวมมีค่า .๕๔๖ เพศชาย .๕๓๕ เพศหญิง .๖๒๘ ชั้นปีที่ ๑ .๖๖๒ ชั้นปีที่ ๔ .๕๗๘ แพทย์ .๖๔๖ และครู .๕๐๐ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างชนิด-โลสรจจะนี้ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในทุกตัวแปรดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

๓. การศึกษาเปรียบเทียบชนิด-โลว์จิส ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

ตาราง ๒๒ เปรียบเทียบชนิด-โลว์จิส ระหว่างนิสิตแพทย์กับนิสิตครู โดยอาศัยเกณฑ์ตาม
มาตรฐานสังคม

กลุ่มตัวอย่าง		N	$\bar{X}$	S	t
X ₁	แพทย์	๑๐๐	๑๔.๑๒๘	๖.๑๓๓	.๗๐๐
	ครู	๑๐๐	๑๓.๔๔๐	๓.๕๓๐	
X ₂	แพทย์	๑๐๐	๑๕.๒๕๘	๔.๐๕๘	๑.๑๓๒
	ครู	๑๐๐	๑๔.๔๕๐	๔.๕๘๘*	
X ₃	แพทย์	๑๐๐	๑๑.๘๕๑	๓.๓๐๗	-๑.๕๑๔
	ครู	๑๐๐	๑๒.๘๔๐	๔.๓๗๐	
X ₄	แพทย์	๑๐๐	๑๕.๕๕๖	๔.๓๒๐	.๔๔๖
	ครู	๑๐๐	๑๕.๒๔๐	๔.๘๘๑	
X ₅	แพทย์	๑๐๐	๑๓.๕๓๒	๔.๒๗๒	.๔๗๓
	ครู	๑๐๐	๑๓.๑๗๐	๔.๔๓๔	
X ₆	แพทย์	๑๐๐	๑๖.๒๓๔	๔.๗๑๔	๑.๐๑๒
	ครู	๑๐๐	๑๕.๓๘๐	๔.๘๘๔	
X ₇	แพทย์	๑๐๐	๑๔.๒๑๓	๓.๗๔๗	๒.๕๓๔*
	ครู	๑๐๐	๑๒.๑๔๐	๔.๔๗๗	

กลุ่มตัวอย่าง		N	$\bar{X}$	S	t
X_8	แพทย์	๑๐๐	๑๓.๕๕๗	๔.๕๔๖	-๑.๔๔๓
	ครู	๑๐๐	๑๔.๓๓๐	๔.๓๒๗	
X_T	แพทย์	๑๐๐	๑๑๑.๘๕๑	๒๕.๐๔๒	.๗๔๓
	ครู	๑๐๐	๑๐๘.๖๑๐	๒๓.๘๐๖	

$$** p < .๐๑$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ๒๒ เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างนิสิตแพทย์กับนิสิตครู โดยอาศัยเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม เกี่ยวกับชั้นดี-ไลร์จะในสถานการณ์ต่าง ๆ แยกออกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

๑. ในสถานการณ์ที่มีชั้นดีแต่ไม่มีไลร์จะ ปรากฏว่ากลุ่มแพทย์มีชั้นดีสูงกว่ากลุ่มครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน

๒. สำหรับในสถานการณ์อื่น ๆ ของชั้นดี-ไลร์จะ และจากคะแนนรวมทั้งหมด ปรากฏว่าชั้นดี-ไลร์จะของนิสิตแพทย์กับนิสิตครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง ๒๓ เปรียบเทียบชั้นดี-ไลร์จะระหว่างนิสิตแพทย์กับนิสิตครู โดยอาศัยเกณฑ์ตามอัตราภาพ

กลุ่มตัวอย่าง		N	$\bar{X}$	S	t
X_1	แพทย์	๑๐๐	๑๖.๒๗๗	๔.๖๓๐	.๔๔๓
	ครู	๑๐๐	๑๖.๖๔๐	๔.๖๔๕	
X_2	แพทย์	๑๐๐	๑๗.๗๘๗	๔.๖๐๓	.๕๖๔
	ครู	๑๐๐	๑๘.๒๔๐	๔.๔๑๒	
X_3	แพทย์	๑๐๐	๑๖.๑๗๐	๔.๗๒๔	-๒.๒๖๕*
	ครู	๑๐๐	๑๘.๑๐๐	๔.๕๘๗	

กลุ่มตัวอย่าง		N	$\bar{X}$	S	t
X_4	แพทย์	๑๐๐	๒๐.๖๖๐	๔.๐๒๓	-๒.๒๒๒
	ครู	๑๐๐	๒๑.๕๖๐	๔.๔๔๕	
X_5	แพทย์	๑๐๐	๑๘.๓๖๒	๔.๓๐๐	-๒.๒๓๐
	ครู	๑๐๐	๑๘.๕๔๐	๔.๕๘๑	
X_6	แพทย์	๑๐๐	๒๐.๒๑๓	๔.๐๗๓	๑.๐๕๑
	ครู	๑๐๐	๑๙.๔๑๐	๔.๘๐๔	
X_7	แพทย์	๑๐๐	๑๖.๕๓๒	๕.๑๗๓	-๘.๘๗๑
	ครู	๑๐๐	๑๗.๓๕๐	๕.๑๘๔	
X_8	แพทย์	๑๐๐	๑๖.๒๓๔	๔.๕๕๘	-๑.๒๐๘
	ครู	๑๐๐	๑๗.๑๔๐	๔.๒๘๔	
X_T	แพทย์	๑๐๐	๑๔๓.๖๖๐	๒๕.๖๑๔	-๑.๓๖๖
	ครู	๑๐๐	๑๔๔.๕๕๐	๒๑.๕๑๔	

$$* p < .๐๕$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ๒๓ เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างนิสิตแพทย์กับนิสิตครู โดยอาศัยเกณฑ์ตามอัตราเกี่ยวกับซันติ-ไสรจ์จะ ในสถานการณ์ต่าง ๆ แยกออกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

๑. ในสถานการณ์ที่ไม่มีซันติและไม่มีไสรจ์จะ ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตครูมีซันติสูงกว่านิสิตแพทย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งไปสอดคล้องกับสมมุติฐาน

๒. สำหรับในสถานการณ์อื่น ๆ ของซันติ-ไสรจ์จะ และจากคะแนนรวมทั้งหมด ปรากฏว่าซันติ-ไสรจ์จะของนิสิตแพทย์กับนิสิตครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง ๒๔ เปรียบเทียบซัลไฟ-ไฮโดรเจนระหว่างนิลิตชั้นปีที่ ๑ กับนิลิตชั้นปีที่ ๔ โดยอาศัย
เกณฑ์คะแนนมาตรฐานสังคม

กลุ่มตัวอย่าง		N	$\bar{X}$	S	t
X_1	ปีที่ ๑	๑๐๐	๑๓.๑๕๓	๕.๑๘๖	.๒๘๗
	ปีที่ ๔	๑๐๐	๑๓.๕๓๒	๔.๑๔๒	
X_2	ปีที่ ๑	๑๐๐	๑๔.๘๙๔	๔.๔๓๘	.๕๕๓
	ปีที่ ๔	๑๐๐	๑๔.๔๘๔	๔.๔๓๙	
X_3	ปีที่ ๑	๑๐๐	๑๒.๔๔๗	๓.๘๑๘	๑.๒๖๑
	ปีที่ ๔	๑๐๐	๑๒.๖๒๙	๔.๔๒๖	
X_4	ปีที่ ๑	๑๐๐	๑๕.๒๗๑	๔.๕๔๑	-.๒๔๗
	ปีที่ ๔	๑๐๐	๑๕.๔๖๘	๔.๙๓๔	
X_5	ปีที่ ๑	๑๐๐	๑๒.๙๕๓	๔.๐๑๑	-๑.๐๕๑
	ปีที่ ๔	๑๐๐	๑๓.๗๔๒	๔.๘๑๖	
X_6	ปีที่ ๑	๑๐๐	๑๔.๕๖๕	๔.๖๑๘	-.๒๕๔
	ปีที่ ๔	๑๐๐	๑๕.๗๗๔	๕.๑๔๔	
X_7	ปีที่ ๑	๑๐๐	๑๓.๒๔๗	๔.๒๒๓	๑.๔๔๒
	ปีที่ ๔	๑๐๐	๑๒.๑๙๔	๔.๔๘๒	
X_8	ปีที่ ๑	๑๐๐	๑๓.๖๙๔	๔.๕๓๕	-๑.๖๓๗
	ปีที่ ๔	๑๐๐	๑๔.๙๑๙	๔.๔๔๔	
X_T	ปีที่ ๑	๑๐๐	๑๐๙.๔๒๔	๒๓.๗๔๒	-.๑๒๙
	ปีที่ ๔	๑๐๐	๑๐๙.๙๕๖	๒๔.๙๓๘	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ๒๔ เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างนิลิตชั้นปีที่ ๑ กับนิลิตชั้นปีที่ ๔ โดยอาศัยเกณฑ์คะแนนมาตรฐานสังคม เกี่ยวกับซัลไฟ-ไฮโดรเจนในสถานการณ์ต่าง ๆ

ปรากฏว่าในสถานการณ์ต่าง ๆ ของชนิด-ไร่จะ และจากคะแนนรวมทั้งพบกว่านิสิตชั้นปีที่ ๑ และนิสิตชั้นปีที่ ๔ มีชนิด-ไร่จะ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง ๒๕ เปรียบเทียบชนิด-ไร่จะ ระหว่างนิสิตชั้นปีที่ ๑ กับนิสิตชั้นปีที่ ๔ โดยอาศัยเกณฑ์ตามอัตรา

กลุ่มตัวอย่าง		N	$\bar{X}$	S	t
x_1	ชั้นปีที่ ๑	๑๐๐	๑๖.๓๕๐	๔.๖๖๐	.๓๐๓
	ชั้นปีที่ ๔	๑๐๐	๑๖.๒๑๐	๔.๖๐๘	
x_2	ชั้นปีที่ ๑	๑๐๐	๑๘.๔๐๐	๔.๔๘๖	.๔๓๑
	ชั้นปีที่ ๔	๑๐๐	๑๗.๖๗๗	๔.๔๓๕	
x_3	ชั้นปีที่ ๑	๑๐๐	๑๗.๖๑๒	๕.๑๓๖	.๓๗๑
	ชั้นปีที่ ๔	๑๐๐	๑๗.๓๐๖	๔.๗๖๗	
x_4	ชั้นปีที่ ๑	๑๐๐	๒๑.๔๕๓	๔.๕๒๖	.๔๓๗
	ชั้นปีที่ ๓	๑๐๐	๒๐.๘๘๗	๔.๐๔๕	
x_5	ชั้นปีที่ ๑	๑๐๐	๑๘.๖๗๑	๓.๕๒๑	.๕๖๘
	ชั้นปีที่ ๔	๑๐๐	๑๘.๒๒๖	๕.๑๑๖	
x_6	ชั้นปีที่ ๑	๑๐๐	๒๐.๒๐๐	๔.๐๑๑	๑.๕๔๗
	ชั้นปีที่ ๔	๑๐๐	๑๘.๕๓๕	๕.๒๑๑	
x_7	ชั้นปีที่ ๑	๑๐๐	๑๗.๕๔๑	๕.๒๔๔	๑.๒๕๐
	ชั้นปีที่ ๔	๑๐๐	๑๖.๔๖๘	๕.๐๗๐	
x_8	ชั้นปีที่ ๑	๑๐๐	๑๖.๕๗๖	๔.๓๑๗	.๒๕๕
	ชั้นปีที่ ๔	๑๐๐	๑๖.๗๕๘	๔.๕๐๗	
x_T	ชั้นปีที่ ๑	๑๐๐	๑๘๘.๖๐๐	๒๓.๑๔๐	.๕๗๖
	ชั้นปีที่ ๔	๑๐๐	๑๘๖.๓๘๗	๒๒.๕๐๘	

X ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ๒๕ เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชั้นปีที่ ๑ กับนิสิตชั้นปีที่ ๔ โดยอาศัยเกณฑ์ทดสอบอิกภาพ เกี่ยวกับชั้นติ-โลว์จจะในสถานการณต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาจากสถานการณต่าง ๆ ของชั้นติ-โลว์จจะทั้ง ๔ และคะแนนรวมทั้งหมด พบว่านิสิตชั้นปีที่ ๑ และนิสิตชั้นปีที่ ๔ มีชั้นติ-โลว์จจะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง ๒๖ เปรียบเทียบชั้นติ-โลว์จจะ ระหว่างนิสิตชาย กับนิสิตหญิง โดยอาศัยเกณฑ์ทดสอบ มาตรฐานสังคม

กลุ่มตัวอย่าง		N	$\bar{X}$	S	t
X ₁	ชาย	๑๒๐	๑๓.๖๓๔	๔.๘๘๓	-๐.๐๓๔
	หญิง	๘๐	๑๓.๖๘๒	๔.๔๘๒	
X ₂	ชาย	๑๒๐	๑๕.๐๒๔	๔.๑๓๖	.๘๑๘
	หญิง	๘๐	๑๔.๓๓๘	๔.๓๓๑	
X ₃	ชาย	๑๒๐	๑๒.๘๖๖	๓.๘๘๘	๑.๑๔๐
	หญิง	๘๐	๑๒.๐๘๒	๔.๑๕๔	
X ₄	ชาย	๑๒๐	๑๕.๐๘๕	๔.๕๘๕	-๐.๓๓๓
	หญิง	๘๐	๑๕.๖๘๒	๔.๘๒๘	
X ₅	ชาย	๑๒๐	๑๓.๕๐๐	๓.๘๖๓	.๖๕๑
	หญิง	๘๐	๑๓.๐๑๕	๔.๘๕๐	
X ₆	ชาย	๑๒๐	๑๕.๑๔๖	๔.๑๕๓	-๑.๓๘๓
	หญิง	๘๐	๑๖.๒๘๒	๔.๕๓๘	
X ₇	ชาย	๑๒๐	๑๒.๓๓๒	๔.๐๘๘	-๐.๒๑๘
	หญิง	๘๐	๑๒.๘๘๒	๔.๓๓๓	

กลุ่มตัวอย่าง		N	$\bar{X}$	S	t
X ₈	ชาย	๑๒๐	๑๔.๒๕๖	๔.๑๘๔	.๑๓๓
	หญิง	๘๐	๑๔.๑๕๔	๔.๑๕๔	
X _T	ชาย	๑๒๐	๑๐๘.๒๓๒	๒๑.๓๒๘	-๒.๒๒๖
	หญิง	๘๐	๑๑๐.๓๒๘	๒๗.๔๘๗	

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง ๒๖ เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชายกับนิสิตหญิง โดยอาศัยเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม เกี่ยวกับชั้นดี-โลว์จจะในสถานการณ์ต่างๆ

เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์ต่าง ๆ ของชั้นดี-โลว์จจะทั้ง ๔ และจากคะแนนรวมทั้งหมด พบว่านิสิตชายกับนิสิตหญิง มีชั้นดี-โลว์จจะ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง ๒๗ เปรียบเทียบชั้นดี-โลว์จจะ ระหว่างนิสิตชายกับนิสิตหญิง โดยอาศัยเกณฑ์ตามฉันทภาพ

กลุ่มตัวอย่าง		N	$\bar{X}$	S	t
X ₁	ชาย	๑๒๐	๑๖.๘๕๘	๔.๓๘๘	.๕๕๔
	หญิง	๘๐	๑๖.๑๐๘	๔.๕๒๘	
X ₂	ชาย	๑๒๐	๑๘.๓๘๐	๔.๒๕๑	.๘๘๘
	หญิง	๘๐	๑๗.๗๒๓	๔.๗๒๕	
X ₃	ชาย	๑๒๐	๑๗.๖๓๘	๕.๐๐๖	.๔๑๘
	หญิง	๘๐	๑๗.๔๘๒	๔.๕๕๘	

กลุ่มตัวอย่าง		N	$\bar{X}$	S	t
X ₄	ชาย	๑๒๐	๒๑.๐๘๕	๔.๖๐๒	-๐.๘๙๖
	หญิง	๘๐	๒๑.๕๐๘	๓.๙๙๗	
X ₅	ชาย	๑๒๐	๑๘.๕๗๓	๔.๖๕๙	.๒๗๖
	หญิง	๘๐	๑๘.๓๖๙	๔.๒๗๘	
X ₆	ชาย	๑๒๐	๑๙.๒๐๗	๔.๕๓๔	-๑.๓๖๖
	หญิง	๘๐	๒๐.๒๔๖	๔.๖๑๔	
X ₇	ชาย	๑๒๐	๑๗.๕๘๕	๔.๖๓๐	๑.๒๗๗
	หญิง	๘๐	๑๖.๔๖๒	๕.๗๗๖	
X ₈	ชาย	๑๒๐	๑๗.๕๙๘	๔.๓๕๓	๒.๒๔๙*
	หญิง	๘๐	๑๕.๙๘๕	๔.๒๙๑	
X _T	ชาย	๑๒๐	๑๘.๘๑๗	๒๑.๘๘๓	.๖๗๒
	หญิง	๘๐	๑๖.๒๑๕	๒๕.๔๐๖	

* $p < .๐๕$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ๒๗ เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชาย กับนิสิตหญิง โดยอาศัยเกณฑ์ตามอัตราภาพ เกี่ยวกับชนิด-ไร่ร้างในสถานการณ์ต่าง ๆ แยก ออกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

๑. ในสถานการณ์ที่มีชนิดแต่ไม่มีไร่ร้างจะ ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตชาย มีไร่ร้างจะสูงกว่ากลุ่มนิสิตหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งผลนี้ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

๒. สำหรับในสถานการณ์อื่น ๆ ของขันติ-โสรัจจะอีก ๓ สถานการณ์ และจาก
กะบนนรวมทั้งหก พบว่ากลุ่มนิสิตชายและกลุ่มนิสิตหญิงมีขันติ-โสรัจจะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติ

บทยอ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

๑. เป็นการสร้างแบบสอบถามวัดคุณธรรมค่านิยม-โสรัจจะ และเป็นแนวทางในการสร้างทฤษฎีคุณลักษณะของไทย โดยการอาศัยหลักธรรมจากพุทธศาสนา
๒. เพื่อเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมค่านิยม-โสรัจจะ กับการมีคุณธรรมค่านิยม โสรัจจะ ว่ามีความสัมพันธ์กันในลักษณะใดบ้าง
๓. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่า เพศชายกับเพศหญิงจะมีคุณธรรมค่านิยม-โสรัจจะ กับความสนใจ แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
๔. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกัน จะมีคุณธรรมค่านิยม-โสรัจจะ แตกต่างกันอย่างไรร
๕. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสาขาวิชาที่แตกต่างกัน คือ นิสิตรกฎ กับนิสิตแพทย จะมีคุณธรรมค่านิยม-โสรัจจะ กับสนใจ แตกต่างกันอย่างไรร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กับนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ รุ่นปีการศึกษา ๒๕๑๓ โดยแยกออกเป็น ๒ กลุ่มนี้

นิสิตแพทย์ ชั้นปีที่ ๒ (ชั้นปีที่ ๔ ปริญญาตรี) เป็นชาย ๓๓ คน เป็นหญิง ๑๗ คน

นิสิตเตรียมวิทย์การแพทย์ (ชั้นปีที่ ๑ ปริญญาตรี) เป็นชาย ๓๔ คน เป็นหญิง ๑๖ คน

นิสิตครูชั้นปีที่ ๔ เป็นชายจำนวน ๒๒ คน เป็นหญิง ๒๔ คน

นิสิตครูชั้นปีที่ ๑ เป็นชายจำนวน ๒๓ คน เป็นหญิง ๒๓ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. แบบสอบถามวัดคุณธรรมค่านิยม-โสรัจจะ ผู้วิจัยเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง โดยถือเกณฑ์ในการวัด ๒ แบบ คือ คุณงามความดีอันสูงส่ง และคุณงามความดี นอกจากนั้นในการสร้างแบบสอบถามได้แยกคุณธรรมค่านิยม-โสรัจจะออกเป็น ๔ ลักษณะ (Pattern) ดังนี้ คือ

ก. มีขันติ-มีโสรัจจะ ได้แก่อข้อ ๑, ๒, ๖, ๗

ข. ไม่มีขันติ-ไม่มีโสรัจจะ " ๓, ๑๐, ๑๔, ๑๖

- ก. ไม่มีวันที่-มีไธจะ ไค้แกขอ ๔, ๘, ๑๑, ๑๓
 ง. มีวันที่-ไม่มีไธจะ " ๕, ๙, ๑๒, ๑๔

ลักษณะและรายละเอียดของแบบสอบถามวัดทัศนคติ-ไธจะนี้จะดูได้จากภาคผนวก

๒. แบบสอบถามวัดความสนใจ ใช้แบบสอบถามซึ่งสุจิน เพ็ชรรัตน์ เป็นผู้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในโครงการวิจัยบุคลิกภาพธรรมชาติไทย ซึ่งจะดูได้จากภาคผนวก

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ตรวจสอบให้แน่ใจในแบบสอบถามวัดคุณธรรมด้านทัศนคติ-ไธจะ โดยรวมคะแนนแยกออกมาตามลักษณะ (Pattern) ของแบบสอบถามทั้ง ๔ ลักษณะนั้น และแยกออกมาตามเกณฑ์การวัดตามมาตรฐานสังคม กับเกณฑ์การวัดตามวัดภาพด้วย แล้วรวบรวมคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

๒. หาค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มต่าง ๆ

๓. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้วิธี "Product Moment Correlation"

๔. ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ "t-test"

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ก. ผลการศึกษาความสัมพันธ์

๑. ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ภายในระหว่างทัศนคติ-ไธจะ โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม

๑.๑ ในกลุ่มนิสิตทั้งหมด ทุกชั้น ทุกเพศ และทุกวิชาชีพ พบว่าทัศนคติ-ไธจะ มีความสัมพันธ์ภายในระหว่างกันไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๑.๒ ในกลุ่มนิสิตเพศชายทั้งแพทย์และครู พบว่าความสัมพันธ์ภายในเป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๑.๓ ในกลุ่มนิสิตหญิงทั้งแพทย์และครู ผลปรากฏว่าความสัมพันธ์ภายในเป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๑.๔ ในกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๑ ทั้ง ๒ วิชาชีพ ผลปรากฏว่าความสัมพันธ์ภายในเป็นไปทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๑.๕ ในกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๔ ทั้ง ๒ วิชาชีพ ผลปรากฏว่าความสัมพันธ์ภายในเป็นไปทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๑.๖ ในกลุ่มนิสิตแพทยารวมทั้งหมด ผลปรากฏว่าความสัมพันธ์ภายในเป็นไปทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๑.๗ ในกลุ่มนิสิตศัลยกรรมารวมทั้งหมด ผลปรากฏว่าความสัมพันธ์ภายในเป็นไปทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๒. ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ภายในระหว่างชั้นติ-โสรจจะ โดยถือเกณฑ์ตามอัตรา

๒.๑ ในกลุ่มนิสิตทั้งหมดทุกชั้น ทุกแพก และทุกวิชาชีพ พบว่าชั้นติ-โสรจจะ มีความสัมพันธ์ภายในระหว่างกันไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๒.๒ ในกลุ่มนิสิตแพกชายทั้งแพทย์และศรุ ปรากฏว่าความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๒.๓ ในกลุ่มนิสิตหญิงทั้งแพทย์และศรุ ปรากฏว่าความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๒.๔ ในกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๑ ทั้ง ๒ วิชาชีพ ผลปรากฏว่าความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๒.๕ ในกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๔ ทั้ง ๒ วิชาชีพ ผลปรากฏว่าความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๒.๖ ในกลุ่มนิสิตแพทยารวมทั้งหมด ผลปรากฏว่าความสัมพันธ์ภายในเป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๒.๗ ในกลุ่มนิสิตศัลยกรรมารวมทั้งหมด ผลปรากฏว่าความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕

๓. ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างชั้นติ-โสรจจะ กับสันโคม โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม

๓.๑ ในสถานการณ์ที่มันชันและมีโลว์จจะ ปรากฏว่าในกลุ่มนิสิตชาย นิสิตหญิง ชั้นปีที่ ๑
ชั้นปีที่ ๔ แพทย์ ครู และกลุ่มนิสิตทั้งหมด ผลของความฉันทะระหว่างชันติ-โลว์จจะ กับสันโดษ เป็น
ไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕ ในทุกกลุ่ม

๓.๒ ในสถานการณ์ที่ไม่ขึ้นกับและไม่ไถ่จะ ปรากฏว่าในกลุ่มนิสิตชาย นิสิตหญิง ชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔ แพทย์ ครู และกลุ่มนิสิตทั้งหมด ผลของความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี-ไถ่จะ กับ สันโดษ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕ ในทุกกลุ่ม

๓.๓ ในสถานการณ์ที่ไม่มีชนิต์เคมีไสร้จะ ปรากฏว่าในกลุ่มนิสิตชาย นิสิตหญิง ชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๔ แพทย์ ครู และกลุ่มนิสิตทั้งหมด ผลของความสั้ร้นระหว่กชนิต์-ไสร้จะ กับคั่นโทย เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระกับ .๐๑ และ .๐๕ ในทุกกลุ่ม

๓.๔ ในสถานการณ์ที่มีซันติไมโรว์จะ ปรากฏว่าในกลุ่มนิสิตชาย นิสิตหญิง ชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔ แพทย์ ครู และกลุ่มนิสิตทั้งหมด ผลของความสัมพันธ์ระหว่างซันติ-โรว์จะกับสมโนโคใน สถานการณ์นี้ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕ ในทุกกลุ่ม

๕. ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างทัศน-โสรจจะกับสันโดษ โดยถือเกณฑ์ตามฉันทภาพ

๔.๑ ในสถานการณ์ที่มันติ-โสรังจะ ปรากฏว่าในกลุ่มนิติทนาย นิติหญิง ชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔ แพทย์ กฎ และกลุ่มนิสิตทั้งหมด ผลของความสัมพันธ์ระหว่างมันติ-โสรังจะ กับสันโดษ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕ ในทุกกลุ่ม

๔.๒ ในสถานการณ์ที่ไม่มีชนติและไม่มีโสรัจจะ ปรากฏว่าในกลุ่มนิสิตชาย นิสิตหญิง ชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔ แพทย์ ภูฏ และกลุ่มนิสิตทั้งหมด ผลของความฉันทันระหว่างชนติ-โสรัจจะกับ สันโทษ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕ ในทุกกลุ่ม

๔.๓ ในสถานการณ์ที่ไม่มีวัคซีนตัวใดจะ ปรากฏว่าในกลุ่มนิสิตชาย นิสิตหญิง ชั้นปี
ที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔ แพทย์ ครู และกลุ่มนิสิตทั้งหมด ผลของความเชื่อมั่นระหว่างชั้นปี-โลว์จะกับต้นโดย
เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕ ในทุกกลุ่ม

๔.๔ ในสถานการณ์ที่มีชนกิตแต่ไม่มีโสรัจจะปรากฏว่าในกลุ่มศึกษา นิสิตหญิง ชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔ แพทย์ ครู และกลุ่มนิสิตทั้งหมด ผลของความสัมพันธ์ระหว่างชนกิต-โสรัจจะกับสันโดษ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ .๐๕ ในทุกกลุ่ม

๕. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชั้นติ-โสรัจจะกับสันโคธ โดยศึกษาจากคะแนนรวมทั้งหมด

๕.๑ พิจารณาจากเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม ในกลุ่มนิสิตทั้งหมด นิสิตชาย นิสิตหญิง ชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔ แพทย์ และครู ผลปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างชั้นติ-โสรัจจะกับสันโคธ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในทุกกลุ่ม

๕.๒ พิจารณาจากเกณฑ์ตามอรรถภาพ ในกลุ่มนิสิตทั้งหมด นิสิตชาย นิสิตหญิง ชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔ แพทย์ และครู ผลปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างชั้นติ-โสรัจจะกับสันโคธ เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในทุกกลุ่ม

✓ ข. ผลการศึกษาเปรียบเทียบ

๑. การศึกษาเปรียบเทียบชั้นติ-โสรัจจะ ระหว่างกลุ่มนิสิตแพทย์ กับกลุ่มนิสิตครู

๑.๑ โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตแพทย์และกลุ่มนิสิตครู มีชั้นติและโสรัจจะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นในสถานการณ์ที่มีชั้นติแต่ไม่มีโสรัจจะ พบว่ากลุ่มแพทย์มีชั้นติสูงกว่ากลุ่มครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

✓ ๑.๒ โดยถือเกณฑ์ตามอรรถภาพ ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตแพทย์ และกลุ่มนิสิตครู มีชั้นติและโสรัจจะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากในสถานการณ์ที่ไม่มีชั้นติแต่มีโสรัจจะ พบว่ากลุ่มครูมีชั้นติสูงกว่ากลุ่มแพทย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒. การศึกษาเปรียบเทียบชั้นติ-โสรัจจะ ระหว่างกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๑ กับกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๔

๒.๑ โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๔ มีชั้นติ-โสรัจจะแตกต่างจากกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๑ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๒.๒ โดยถือเกณฑ์ตามอรรถภาพ ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีชั้นติ-โสรัจจะแตกต่างจากกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๔ แต่ความแตกต่างที่พบนี้ไม่มีนัยสำคัญในทางสถิติ

๓. การศึกษาเปรียบเทียบชั้นติ-โสรัจจะ ระหว่างกลุ่มนิสิตชายกับกลุ่มนิสิตหญิง

๓.๑ โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตหญิง มีชั้นติ-โสรัจจะแตกต่างกับนิสิตชาย แต่ความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๓.๒ โดยถือเกณฑ์ตามอรรถภาพ ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตชายมีชั้นติ-โสรัจจะแตกต่างจากกลุ่มนิสิตหญิง และพบว่าในสถานการณ์ที่มีชั้นติแต่ไม่มีโสรัจจะนั้นความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

✓ สรุปผล

การวิจัยครั้งนี้พบว่า ความสัมพันธ์ภายในระหว่างชั้นติและโสรัจจะ ในกลุ่มนิสิตทั้งหมด ทุกชั้น ทุกเพศ และทุกวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในทางบวก ทั้งในกรณีที่วัดตามมาตรฐานสังคม และถือตามอรรถภาพ

ส่วนผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชั้นติ-โสรัจจะกับสันโดษ โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม ปรากฏว่าในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และจากสถานการณ์ของชั้นติ-โสรัจจะทั้ง ๔ ความสัมพันธ์เป็นไปในทางบวกทั้งหมด สำหรับการถือเกณฑ์ตามอรรถภาพก็พบว่า ความสัมพันธ์เป็นไปในทางบวกเช่นเดียวกัน

ถ้าพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างชั้นติ-โสรัจจะกับสันโดษจากคะแนนรวมก็พบว่า ทั้งในกรณีวัดตามมาตรฐานสังคมและตามอรรถภาพนั้น ความสัมพันธ์ก็เป็นไปในทางบวก

นั่นก็คือความสัมพันธ์ระหว่างชั้นติ-โสรัจจะ กับสันโดษ ไม่ว่าจะพิจารณาในด้านต่าง ๆ อย่างไร ความสัมพันธ์ก็เป็นไปในทางบวกทั้งสิ้น

จากการศึกษาเปรียบเทียบชั้นติ-โสรัจจะ ระหว่างกลุ่มนิสิตแพทย์กับกลุ่มนิสิตครู ปรากฏว่าค่าถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคมแล้ว แพทย์มีสูงกว่าครู แต่ถ้าถือเกณฑ์ตามอรรถภาพจะพบว่าครูมีชั้นติ-โสรัจจะสูงกว่าแพทย์

ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบชั้นติ-โสรัจจะระหว่างกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๑ กับกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๔ ปรากฏว่าเมื่อถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคมแล้ว นิสิตชั้นปีที่ ๔ มีชั้นติ-โสรัจจะสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ ๑ แต่เมื่อถือเกณฑ์ตามอรรถภาพจะพบว่านิสิตชั้นปีที่ ๑ มีชั้นติ-โสรัจจะสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ ๔

สำหรับการศึกษาเปรียบเทียบชั้นติ-โสรัจจะระหว่างกลุ่มนิสิตชายกับนิสิตหญิง ปรากฏว่าเมื่อถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคมแล้ว นิสิตหญิงมีชั้นติ-โสรัจจะสูงกว่านิสิตชาย แต่ถ้าถือเกณฑ์ตามอรรถภาพจะพบว่านิสิตชายมีชั้นติ-โสรัจจะสูงกว่านิสิตหญิง

อภิปรายผล

๑. ความสัมพันธ์ภายในระหว่างชั้นติ-โสรัจจะ และความสัมพันธ์ระหว่างชั้นติ-โสรัจจะ กับความสันโดษ.

ผลจากการวิจัยการวิจัยนี้แม้ว่ากระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตเพียงสองสาขาวิชาชีพ ก็อนิสิตแพทย์และนิสิตครู แต่ผลของความสัมพันธ์ภายในของชั้นติ-โสรัจจะ ที่ได้ อาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์มีลักษณะสอดคล้องกันอย่างมาก ไม่ว่าจะพิจารณาจากกลุ่มของนิสิตทั้งหมด หรือจากกลุ่มนิสิตชาย

นิสิตหญิง นิสิตชั้นปีที่ ๑ นิสิตชั้นปีที่ ๔ นิสิตแพทย์ และนิสิตครู นอกจากนั้นยังพบว่าถึงแม้จะถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม หรือตามตามอัธยาศัยตาม ผลของความสัมพันธ์ภายในระหว่างชั้นติ-โสรัจจะที่ได้จากการวิจัยก็ไม่ได้แตกต่างกัน ซึ่งหมายความว่าลักษณะคุณธรรมด้านชั้นติ-โสรัจจะที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาแบบสอบถามนั้น ให้ความเชื่อมั่น (Reliability) และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) สูงพอเชื่อถือได้ (Cronbach, 1970 : 143)

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างชั้นติ-โสรัจจะกับสันนิโคชนั้นพบว่า ในกรณีที่ถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม พบว่าในทุกสถานการณ์ของชั้นติ-โสรัจจะนั้น ก็มีความสัมพันธ์กับสันนิโคชนในทางบวกทั้งสิ้น โดยที่กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นิสิตหญิง นิสิตชั้นปีที่ ๑ นิสิตชั้นปีที่ ๔ นิสิตแพทย์ นิสิตครู และจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งผลที่ได้ก็เป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งเอาไว้ในข้อที่ ๑ และความสัมพันธ์ที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างชั้นติ-โสรัจจะกับสันนิโคชน โดยถือเกณฑ์ตามอัธยาศัย ก็พบว่าความสัมพันธ์ในทุกกลุ่มของนิสิตเป็นไปในทางบวก ซึ่งหมายความว่าเมื่อมีชั้นติ-โสรัจจะสูงแล้วย่อมจะมีสันนิโคชนสูงด้วย หรืออาจกล่าวได้ว่าบุคคลที่มีความสันนิโคชนนั้นจะมีคุณธรรมชั้นติ-โสรัจจะด้วย และย่อมเป็นคนมีสติที่ก้าวอยู่เสมอ มีจิตใจเข้มแข็ง จะทำอะไรก็ถึงผลได้ผลเสีย ไม่ประมาท มีความอดทน สงบเยือกเย็น มีขอบเขต (ท. เดียงพิบูลย์, ๒๕๑๔ : ๕๕)

ผลของการที่ความความสัมพันธ์ระหว่างชั้นติ-โสรัจจะกับสันนิโคชน โดยถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม กับตามตามอัธยาศัย ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวกทั้งคู่ ผลจากการวิจัยที่ได้นี้จะเป็นเพราะว่าบุคคลที่มีการรับรู้ต่อปทัสถานสังคม (Social Norm) ในด้านที่เกี่ยวข้องกับชั้นติ-โสรัจจะ ไม่แตกต่างไปจากการที่บุคคลนั้นจะประพฤติปฏิบัติต่อชั้นติ-โสรัจจะ และสันนิโคชน

๒. การศึกษาเปรียบเทียบชั้นติ-โสรัจจะระหว่างกลุ่มนิสิตแพทย์ กับกลุ่มนิสิตครู

๒.๑ เมื่อถือเกณฑ์ ตามมาตรฐานสังคม ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตแพทย์มีชั้นติ-โสรัจจะสูงกว่ากลุ่มนิสิตครู โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีชั้นติ-โสรัจจะไม่มี โสรจจะ ปรากฏว่าแพทย์มีชั้นติ-โสรัจจะสูงกว่าครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($t = 2.934$: ตาราง ๒๑) นอกจากนั้นในสถานการณ์อื่น ๆ ของชั้นติ-โสรัจจะก็จะพบว่า นิสิตแพทย์มีมากกว่านิสิตครู ซึ่งผลการวิจัยนี้ก็จะเป็นไปตามสมมุติฐาน สาเหตุที่เป็นเช่นนั้น อาจเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจ (Socio-Economics Status) ของครอบครัวนิสิตแพทย์กับนิสิตครู เมื่อพิจารณาจากส่วนรวมจะปรากฏว่านิสิตแพทย์มีฐานะครอบครัวในทางเศรษฐกิจ และสังคมอยู่ในระดับที่ดีกว่าบรรดานิสิตครู และจากการศึกษาทางด้านจิตวิทยา สังคมวิทยา พบว่า บุคคลที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่ดีมักจะแสดงอารมณ์เมื่อโกรธหรือเมื่อพอใจออกมาในทางที่มากกว่าบุคคลในสังคมชั้นสูง เนื่องจากฐานะความเป็นอยู่ที่ไม่ค่อยจะดี ของส่วนมากคนทำให้ในการทำมาหาเลี้ยงชีพ จึงมักจะต้องประสบกับสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาได้มากกว่าบุคคลที่อยู่ในสังคมชั้นสูง นอกจากนี้เกี่ยวกับระบบค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก (Socialization) ก็มักจะอบรมสั่งสอนไปทำนองให้บุคคลที่อยู่ในระดับชั้นสูงมีกริยามารยาท วาจาสุภาพ เงียบกว่า บุคคลที่อยู่ในชั้นต่ำกว่า ดังนั้นผลจากการวิจัยนี้ จึงปรากฏว่า กลุ่มนิสิตแพทย์มีชั้นติ-โสรัจจะสูงกว่ากลุ่มนิสิตครู

✓ ๒.๒ เมื่อถือเกณฑ์ตามอรรถภาพ ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตครูมีชั้นดี-โลว์จะสูงกว่ากลุ่มนิสิตแพทย์ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ไม่มีชั้นดี และไม่มีโลว์จะ ปรากฏว่านิสิตครูมีชั้นดีสูงกว่านิสิตแพทย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($t = 2.269$: ตาราง ๒๒) ส่วนในสถานการณ์อื่น ๆ ก็ปรากฏว่านิสิตครูมีชั้นดี-โลว์จะสูงกว่านิสิตแพทย์ ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัย

สาเหตุที่เมื่อถือเกณฑ์ตามอรรถภาพแล้วปรากฏว่ากลุ่มนิสิตครูมีชั้นดี-โลว์จะสูงกว่ากลุ่มนิสิตแพทย์ อาจจะเนื่องมาจากลักษณะความเป็นมาและพื้นฐานดั้งเดิมของกลุ่มตัวอย่างในอดีต (History) (Campbell & Stanley: 1963) ที่กล่าวถึงในเรื่องว่ากลุ่มนิสิตครูส่วนมากเคยได้รับประสบการณ์ในการเป็นครูมาบ้างแล้ว เช่น เคยทำการฝึกสอนเป็นระยะเวลา ๑ ภาคเรียน หรือบางคนที่เป็นนิสิตครูชั้นปีที่ ๔ ก็เคยปฏิบัติการสอนมาแล้ว ต่างกับนิสิตแพทย์ซึ่งไม่เคยมีชีวประวัติในการเป็นแพทย์มาก่อน โดยเฉพาะพวกนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ ๑ นั้นเพิ่งจบการศึกษามาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากเหตุผลที่กล่าวมานี้จึงทำให้นิสิตครูที่มีประสบการณ์ในชีวิตจริงมาแล้วย่อมจะมีชั้นดี-โลว์จะสูงกว่านิสิตแพทย์ ได้ ✓

๓. การศึกษาเปรียบเทียบชั้นดี-โลว์จะระหว่างกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๑ กับกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๔

๓.๑ เมื่อถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีชั้นดี-โลว์จะสูงกว่ากลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๑ ยกเว้นเฉพาะในสถานการณ์มีชั้นดีและมีโลว์จะ พบว่ากลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีชั้นดี-โลว์จะแตกต่างกับกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๔ แต่หาความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่าโดยทั่วไปแล้ว เมื่อพิจารณาจากมาตรฐานของสังคมแล้ว กลุ่มนิสิตนิสิตชั้นปีที่ ๔ ก็มีชั้นดี-โลว์จะสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ ๑ ผลการวิจัยนี้เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ ๓ ด้วย เหตุผลที่ว่าถ้าพิจารณาตามระดับชั้นการ ของมนุษย์ จะเห็นว่าพวกนิสิตชั้นปีที่ ๑ ย่อมแสดงพฤติกรรมออกมาตามความต้องการ หรือความพึงพอใจมากกว่าพวกนิสิตชั้นปีที่ ๔ เนื่องจากพวกนิสิตชั้นปีที่ ๑ ส่วนมากยังอยู่ในวัยรุ่น (เคโซ สวานานท์, ๒๕๑๒ : ๔๔)

นอกจากนี้ถ้าพิจารณาลักษณะมาตรฐานสังคมไทย ก็คาดหมายว่านิสิตชั้นปีที่ควรจะต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตรุ่นน้อง ซึ่งเป็นค่านิยมทางสังคม (Social Value) อย่างหนึ่ง อันทำให้กลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๔ ต้องมีความยับยั้งในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมามากกว่าพวกนิสิตชั้นปีที่ ๑ ดังนั้นจึงพบว่านิสิตชั้นปีที่ ๔ มีชั้นดี-โลว์จะสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ ๑

๓.๒ เมื่อถือเกณฑ์ตามอรรถาพ ผลการวิจัยปรากฏว่ากลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีชนติ-โสรัจจะแตกต่างจากกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ ๔ ในทุกสถานการณ์ของชนติ-โสรัจจะ แต่ความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลที่ได้จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔. การศึกษาเปรียบเทียบชนติ-โสรัจจะ ระหว่างกลุ่มนิสิตชาย กับกลุ่มนิสิตหญิง

๔.๑ เมื่อถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตหญิงมีชนติ-โสรัจจะแตกต่างจากนิสิตชาย แต่ความแตกต่างที่ว่านี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลที่ได้จึงเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ ๔. และเป็นการสอดคล้องกับคำกล่าวของ บาร์รี่ (Barry, 1967 : 56 อ้างจาก บุญหา วิริยะกิตติมงคล ๒๕๑๖ : ๓๔) ที่ว่าผู้ชายไทยไม่ค่อยเก็บความรู้สึก มักตัดสินใจด้วยเหตุ ผล ส่วนผู้หญิงนั้นเป็นพวกที่ค่อนข้างหวั่นไหว พยายามรักษามรรยาตนิยมและดูแลเอาใจใส่ของประเพณีไว้ และโดยวัฒนธรรมประเพณีของไทยจะถือว่าผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลังหรือเป็นผู้ตาม และต้องเป็นผู้สุภาพ เรียบร้อย อ่อนหวาน อยู่ในกรอบประเพณีเสมอด้วย

สำหรับทางด้านวัฒนธรรมไทย รวมทั้งค่านิยม (Value) ของสังคมไทย ต่างมีความมุ่งหวังว่าหญิงควรมีการหักห้ามในการแสดงออกมากกว่าชาย ควรสงบเสงี่ยมให้เรียบร้อยสมเป็นกุลสตรีที่ดี สิ่งนี้ก่อให้เกิดคุณลักษณะเหล่านี้ขึ้นสืบเนื่องมาจากกระบวนการสังคมนิยม (Socialization Process) ด้วย เพราะว่าในการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้นก็จะเน้นให้บุตรหญิง มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สุภาพ สงบเสงี่ยม มากกว่าการอบรมบุตรชาย ซึ่งการกระทำของบิดามารดา ครู อาจารย์ ในด้านนี้ถือว่าเป็นมาตรฐานทางสังคม (Social Norm) ที่เด็กได้รับไว้เป็นการรับรู้ทางสังคม จึงปรากฏว่านิสิตหญิงมีชนติ-โสรัจจะสูงกว่านิสิตชาย เมื่อถือเกณฑ์ตามมาตรฐานสังคม

๔.๒ ถ้าพิจารณาจากเกณฑ์ตามอรรถาพ ผลจากการวิจัยนี้ ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตชายจะมีชนติ-โสรัจจะแตกต่างจากนิสิตหญิง โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีชนติแต่ไม่มีโสรัจจะ ปรากฏว่ากลุ่มนิสิตชายจะมีชนติ-โสรัจจะสูงกว่ากลุ่มนิสิตหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($t = 2.249$; ตาราง ๒๖) ซึ่งผลที่ได้จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

การที่นิสิตชายมีชนติ-โสรัจจะสูงกว่านิสิตหญิงอาจเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ พ่อแม่ให้อิสระแก่ชายมากกว่าหญิง (ละม้ายมาลี ทรัพย์, ๒๕๑๐ : ๔๐) จึงเป็นเหตุให้ชายมีความเป็นตัวของตัวเองมากกว่าหญิง เชื้อนี้ในตนเองมากกว่าหญิง ตัดสินใจด้วยตัวเองได้ พยายามมานะอดทน หาทางเอาชนะอุปสรรคด้วยตนเอง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก จึงเป็นเหตุทำให้นิสิตชายมีชนติ-โสรัจจะสูงกว่านิสิตหญิง ในเมื่อถือเอาตนเองเป็นเกณฑ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทางการวิจัย

๑. ควรจะได้มีการวิจัยเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีนัยยะทางศาสนาอื่น ๆ นอกจากพุทธศาสนา ได้แก่ คริสต์ศาสนา หรืออิสลาม แล้วนำมาเปรียบเทียบกับการวิจัยที่เป็นพุทธศาสนิกชน เพื่อศึกษาถึงผลที่อาจจะแตกต่างออกไปจากการวิจัยในครั้งนี้

✓ ๒. ควรจะได้วิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เรียนวิชาชีพอย่างอื่น ๆ นอกจากครูและแพทย์ หรือบรรดาผู้ประกอบการอาชีพอื่น ๆ เช่น หนายความ นักธุรกิจ ศิลปิน วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ นักดนตรี นักการเมือง ฯลฯ เพื่อเป็นการศึกษาว่าบุคคลในอาชีพอื่น ๆ นอกจากการวิจัยคราวนี้ มีบุคลิกภาพธรรมาธิปไตยอย่างไรบ้าง

๓. ควรจะได้ทำการวิจัยในลักษณะของการทดลองเปรียบเทียบกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น อาจจะทำเอาชุดธรรมด้าณวันติ-โสรัจจะมัจฉะกระทำ(Manipulation) ให้เกิดความก้าวร้าว (Aggression) แล้ววัดผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำกับตัวแปรนั้น ๆ ซึ่งผลการวิจัยแบบทดลองนี้ย่อมจะช่วยให้แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นนี้ เกิดความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นขึ้น นอกจากนั้นจะช่วยให้ได้เห็นได้ชัดเจนว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพธรรมาธิปไตยแตกต่างกันนั้น ผลงานที่ได้จะเป็นอย่างไรบ้าง

✓ ๔. เนื่องจากหลักธรรมในพุทธศาสนามีอยู่มากด้วยกัน ในการวิจัยคราวนี้ได้นำมาเพียงส่วนเดียวเท่านั้น ถ้าหากเป็นไปได้ควรจะได้พยายามศึกษาถึงหลักธรรมอื่น ๆ เพื่อจะได้โยงความสัมพันธ์กับหลักธรรมที่ได้ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งการวิจัยในครั้งต่อไปย่อมจะช่วยให้ได้ค้นพบหลักหรือทฤษฎีบุคลิกภาพที่เป็นของไทยได้มากที่สุด

- - - - -

บรรณานุกรม

- ก่อ สวัสดิ์พานิช ระบบค่านิยมที่กำลังเปลี่ยนแปลง วนุสรณ์มหาจุฑา โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์ ๒๕๑๖, หน้า ๑๖ - ๒๒
- เกษ สอนานนท์ จิตวิทยาทั่วไป พระนคร โอเคียนสโตร์ ๒๕๑๐, ๒๕๔ หน้า
- ทวีป เปล่งวิทยา กบธรรม มปท., ๒๕๑๖
- ทองหยก เลี้ยงพิบูลย์ ชีวิตกับสันโดษ โรงพิมพ์บริษัทประชาชน ๒๕๑๔, ๕๕ หน้า
- บุหงา วชิระศักดิ์มงคล การศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีนในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดในภาคเหนือ ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๖, ๕๐ หน้า
- นวลเพ็ญ วิเชียร ไชติ "ไถ่หน้า - เสียหน้า" วารสารจิตวิทยา หน้า ๑-๒๓ สมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย ๒๕๑๔
- นวลละออ เจียมสุวรรณ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิชาการศึกษากับนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๖, ๑๗๖ หน้า
- แปดก สันธิรักษ์ และสวัสดิ์ สวัสดิ์พินิจจันทร์ กัพทศาสนา ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๐๓, ๑๕๐ หน้า
- ปี่ มุกกันต์ ประมวลกัพทศาสนา โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม ๒๕๐๕, ๓๓๙ หน้า
- ประสาธต์ หลักลีลา สังคมวิทยา สำนักพิมพ์ก้าวหน้า ๒๕๑๑, ๔๓๔ หน้า
- พระศาสนโสภณ เจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร คำบรรยายวิชาพื้นฐานอารยธรรมไทย เรื่องพระพุทธศาสนากับสังคมไทย โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๒๕๑๖, ๙๔ หน้า
- พุทธทาสภิกขุ บรมธรรม โรงพิมพ์การพิมพ์พระนคร ๒๕๑๕, ๔๖๔ หน้า
- พูนพิพัฒน์ กิสกุล, หม่อมเจ้าหญิง ทำไมคนเราต้องมีความศรัทธา พุทธอุปถัมภ์การพิมพ์ ๒๕๑๖, ๓๖ หน้า

ไพฑูรย์ เกื้อแก้ว ลักษณะสังคมไทยและหลักการพัฒนาชุมชน โรงพิมพ์ทางหุ่นส่วนจำกัด
การพิมพ์เกื้อกุล ๒๕๐๖, ๘๒๕ หน้า

ล้วน สายยศ และอังคณา คณิศรัตนานนท์ สถิติวิทยาทางการศึกษา วัฒนาพานิช ๒๕๑๕,
๒๔๐ หน้า

ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์ อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็ก องค์การค้าของคุรุสภา ๒๕๑๐,
๑๔๔ หน้า

วชิรญาณวโรรส สมเด็จพระมหาสมณเจ้า, กรมพระยา ธรรมคดี โรงพิมพ์มหามกุฏราช
วิทยาลัย ๒๕๑๔, ๓๖๖ หน้า

วันชัย วิชัยกา การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตต่างคณะวิชา และต่างชั้นที่มีต่อพระ
พุทธศาสนา ปริชญานิพนธ์ กศ.บ. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ๒๕๑๕,
๗๐ หน้า

สมชัย ชินะระกุล ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมเกี่ยวกับคน ความเชื่อแบบฝังใจ และผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๗,
๗๗ หน้า

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า มงคลในพระพุทธศาสนา โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์ ๒๕๐๖, ๒๕๗ หน้า

สมพร เทพสิทธิ์า พระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจและชีวิตประจำวัน โรงพิมพ์อักษรบริการ
๒๕๑๓, ๔๑๗ หน้า

สุชีพ ปุญญานุภาพ คุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา โรงพิมพ์เพื่ออักษร ๒๕๑๑, ๔๖๔ หน้า

สุชีพ ปุญญานุภาพ หลักพระพุทธศาสนา โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๑๓, ๗๔ หน้า

แสง จันทรงาม พุทธศาสนาวิทยา โรงพิมพ์เจริญรัตน์การพิมพ์ ๒๕๑๒, ๔๑๔ หน้า

เสรีयर พันธรังษี ศาสนาเปรียบเทียบ โรงพิมพ์สื่อการค้า ๒๕๑๔, ๒๗๙ หน้า

โสว สกใส การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพอันโหม ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
๒๕๑๗, ๖๔ หน้า

อบอวล หกสุวรรณ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์ ปริชญานิพนธ์
กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๖, ๒๑๙ หน้า

- Cronbach, Lee J., Essentials of Psychological Testing, Harper and Row, Publishers, New York, 1970 752 pp.
- Edwards, Allen L., Experimental Design in Psychological Research, Holt, Rinehart and Winston, Inc., New York, 1968, 455 pp.
- Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and Education, McGraw-Hill Book Co., New York, 1966, 466 pp.
- Hall C.S. and Lindzey, Theories of Personality, John Wiley & Sons, Inc., New York, 1957, pp. 137-143
- Levitt, Eugene L., The Psychology of Anxiety, Babbs-Merrill Company, Inc., New York, 1967, 233 pp.
- Lindquist, Everet F., Design and Analysis of Experiments in Psychology and Education, Houghton Mifflin, Boston, 1956, 393 pp.
- Maslow, A.H., Motivation and Personality, Harper, New York, 1954, 411 pp.
- Merrill Francis E., Culture and Society, Prentice-Hall Inc., New York, 1953
- Quinn Mc Nemar, Psychological Statistics, John Wiley & Sons., Inc., New York, 1955, 408 pp.
- Record, Paul F., Backman, Carl W., Social Psychology, Mc. Graw-Hill Book Company, New York, 1964, 659 pp.
- Wallace, Anthony F.C., Culture and Personality, Random House, New York, 1970, 270 pp.
- Winer, B. J., Statistical Principle in Experimental Design, Mc.Graw-Hill Book Company, Inc., New York, 1962, 672 pp.

ពាក្យដេញ

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามวัดความสนใจ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม๑. รายละเอียดส่วนบุคคล

๑.๑. เพศ

ชาย

☐

หญิง

☐

๑.๒. ศาสนา

พุทธ

☐

อิสลาม

☐

คริสต์

☐

๑.๓. ระดับชั้นการศึกษา

๒. ในการตอบแบบสอบถามนี้ ขอให้ท่านเปรียบเทียบความรู้สึกนึกคิด และการกระทำของท่านว่าเหมือนกับบุคคลในเหตุการณ์ต่าง ๆ แต่ละข้อในแบบสอบถามนั้นหรือไม่ เพียงใด ไข่มิคำตอบที่ผิดหรือถูก เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้สึก หรือการกระทำที่ต่างกัน ฉะนั้นโปรดตอบให้ตรงกับความรู้สึก และการกระทำของท่านเท่านั้น

๓. วิธีตอบแบบสอบถาม

๓.๑. ขัดความในแต่ละข้อตรงกับความรู้สึก หรือการปฏิบัติของบุคคลทั่ว ๆ ไป (ข้อ ก.) และตัวท่านเอง (ข้อ ข.) หรือไข่มิ โดยตัดสินว่า ปฏิบัติ หรือ ไม่ปฏิบัติ มากน้อยเพียงใด

๓.๒. เลือกกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่คิดว่าเหมาะสม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง (๐) "แทนที่จะบ่นว่าเงินเดือนน้อย นิเทศพยายามวางแผนการใช้เงินในครอบครัวอย่างประหยัดที่สุด จึงไม่เกิดปัญหาเดือดร้อน"

ก. คนอื่น ๆ ปฏิบัติเช่นเดียวกับนิเทศหรือไม่

ไม่ปฏิบัติ

☐ ๑ ☐ ๒ ☐ ๓ ☐ ๔ ☐ ๕ ☐ ๖ ☐ ๗

ปฏิบัติ

ข. ถ้าท่านเป็นนิเทศท่านจะปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่

ไม่ปฏิบัติ

☐ ๑ ☐ ๒ ☐ ๓ ☐ ๔ ☐ ๕ ☐ ๖ ☐ ๗

ปฏิบัติ

วิธีตอบพิจารณาดังนี้ :-

ของหมายเลข ๑ หมายความว่า ปฏิบัติน้อยที่สุด

ของหมายเลข ๒ หมายความว่า ปฏิบัติน้อย

ของหมายเลข ๓ หมายความว่า ปฏิบัติเพิ่มขึ้นจาก ๒

ของหมายเลข ๔ หมายความว่า ปฏิบัติปานกลาง

ของหมายเลข ๕ หมายความว่า ปฏิบัติเพิ่มขึ้นจากปานกลาง

ของหมายเลข ๖ หมายความว่า ปฏิบัติมาก

ของหมายเลข ๗ หมายความว่า ปฏิบัติมากที่สุด

๔. แบบสอบถามนี้ไม่จำกัดเวลา แต่โปรดอย่าให้เสียเวลาในการคิดแต่ละข้อมากนัก ให้ตอบไปตามความรู้สึกครั้งแรกที่อ่าน ถ้าตอบของท่านจะไม่นำไปเปิดเผยเป็นรายบุคคล แต่จะนำไปศึกษาเพื่อประโยชน์ทางการวิจัยเท่านั้น จึงขอให้ท่านสบายใจที่จะตอบอย่างเสรีตามความคิดเห็นของท่าน.

- ๑. ทั้ง ๆ ที่เสื้อผ้าของคนที่อยู่พร้อม แต่นิยมมักชอบยืมของคนอื่น เสมอ เมื่อเวลาจะออกไปเที่ยวนอกบ้าน เพราะเห็นว่าสะดวกกว่าของตน
- ก. คนอื่น ๆ ปฏิบัติเช่นเดียวกับนิยมนหรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
- ข. ถ้าท่านเป็นนิยมนท่านจะปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
- ๒. กรรมการฝึกใหม่ผู้หนึ่งรับอาสาแบกข้าวเปลือกครั้งละ ๒ กระสอบ เพื่อให้ได้เงินมากกว่าคนอื่น ๆ ทั้งที่ตนยังไม่แข็งแรง หรือคนกักงานพอ
- ก. กรรมการทั่ว ๆ ไปมักปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
- ข. ถ้าท่านเป็นกรรมการท่านจะปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
๓. ถึงแม้คนอื่น ๆ จะเห็นว่าเครื่องแต่งกายของสุภคนธลัสสมัย แต่เขาก็ไม่ถือ เพราะเห็นว่าเหมาะสมกับวัยและลักษณะรูปร่างของตนอยู่แล้ว
- ก. คนทั่ว ๆ ไปคิดเช่นเดียวกับสุภคนธหรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด
- ข. ถ้าท่านเป็นสุภคนธท่านจะคิดเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด
- ๔. สันนิยมนับความช่วยเหลือเป็นเงินก้อนใหญ่จากสมบุรณ์ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าความช่วยเหลือนั้นจะทำให้สมบุรณ์มาเรียกร้องอะไรตอบแทนในภายหลัง
- ก. คนทั่ว ๆ ไปปฏิบัติเช่นเดียวกับสันนิหรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
- ข. ถ้าท่านเป็นสันนิท่านจะปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
- ๕. ถ้าหากจะรอสะสมเงินไว้สัก ๔-๕ เดือน สมศักดิ์ก็สามารถซื้อโทรทัศน์สีขนาดที่ทองการได้ แต่เขาเห็นว่าต้องรอนานเกินไป จึงไปกู้เงินสหกรณ์มาซื้อเสียเลย จึงมีปัญหว่าเงินเดือนไม่ค่อยพอใช้เกือบทุกเดือน เพราะต้องใช้หนี้สหกรณ์ทุกเดือน
- ก. คนทั่ว ๆ ไปปฏิบัติเช่นเดียวกับสมศักดิ์หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
- ข. ถ้าท่านเป็นสมศักดิ์ท่านจะปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ

๖. ทั้ง ๆ ที่สมวงศ์แต่งตัวนำสมัยกว่าใคร ๆ ในชั้นเรียน แต่เขามักบ่นเสมอว่าเครื่องแต่งกายเขาล้าสมัยไปอีกแล้ว จึงต้องขอเงินผู้ปกครองมาตัดให้ทันสมัยเดือนละมาก ๆ เสมอ
- ก. คนอื่น ๆ ปฏิบัติเช่นเดียวกับสมวงศ์หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
- ข. ถ้าท่านเป็นสมวงศ์ท่านจะปฏิบัติเช่นนั้นหรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
๗. ชุชาติมีความเห็นว่าถ้าคนเราแสวงหาและบริโภคใช้สอยแต่สิ่งที่เหมาะสมกับสภาพและฐานะของตนแล้ว เขาจะรู้จัก "พอ" และมีความสุขในชีวิตมากที่สุด
- ก. คนทั่ว ๆ ไปมีความคิดเช่นเดียวกับชุชาติหรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด
- ข. ถ้าท่านเป็นชุชาติท่านจะคิดเช่นนั้นหรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด
๘. จินดารัตน์เป็นคนสวย ฉลาด และมีความสามารถ เธอจึงถือคติว่าต้องแสดงตัวให้เด่นเป็นหนึ่งเสมอในทุกโอกาสและสถานที่
- ก. คนทั่ว ๆ ไปปฏิบัติเช่นเดียวกับจินดารัตน์หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
- ข. ถ้าท่านเป็นจินดารัตน์ท่านจะปฏิบัติเช่นนั้นหรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
๙. นิรุติเชื่อว่าเงินเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในปัจจุบัน ดังนั้นจึงต้องชวนขวหาเงินมาให้มากที่สุดไม่ว่าจะโดยวิธีสุจริตหรือไม่ก็ตาม
- ก. คนทั่ว ๆ ไปคิดเช่นเดียวกับนิรุติหรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด
- ข. ถ้าท่านเป็นนิรุติท่านจะคิดเช่นนั้นหรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด
๑๐. เมื่อสมโภชน์ต้องการสิ่งใด เขาจะต้องพิจารณาถึงประโยชน์ใช้สอยของสิ่งนั้นว่าเหมาะสมกับฐานะ หรือความสามารถของเขามากน้อยเพียงใด มิใช่ที่ความสวยงามเท่านั้น
- ก. คนอื่น ๆ ปฏิบัติเช่นเดียวกับสมโภชน์หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
- ข. ถ้าท่านเป็นสมโภชน์ท่านจะปฏิบัติเช่นนั้นหรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
๑๑. สงครามมีความเห็นว่าคนทั่วไปแพ้ใจในรายได้ค่า ๆ และบริโภคใช้สอยแต่สิ่งที่เหมาะสมกับฐานะของตนเป็นอันพอใจ
- ก. คนอื่น ๆ มีความคิดเช่นเดียวกับสงครามหรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด
- ข. ถ้าท่านเป็นสงครามท่านจะคิดเช่นนั้นหรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด
๑๒. เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อน ๆ มัลลิกามีความรู้สึกว่าตนเองเกียจมาก จึงพยายามสวมรองเท้าส้นสูงมาก ๆ จนเดินไม่สะดวก และทำผมทรงสูงเสมอ ๆ จนดูตัวเล็กหัวโต
- ก. คนอื่น ๆ ทำอย่างที่มีมัลลิกาทำหรือไม่ ? ไม่ทำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นมัลลิกาท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ? ไม่ทำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ทำ

๑๓. โคมลต้องการประหยัดรายจ่ายในบ้าน จึงพยายามสำรวจรายจ่ายทุก ๆ เดือนของตน เมื่อเห็นว่าการรายจ่ายใดเป็นสิ่งฟุ่มเฟือยก็ตัดออกเสีย

ก. คนทั่ว ๆ ไปปฏิบัติเช่นเดียวกับโคมลหรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ

ข. ถ้าท่านเป็นโคมลท่านจะปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ

๑๔. เมื่อได้กินเพื่อน ๆ ชุมกึ่งแถวว่าแต่งตัวสวยที่สุดในชั้น สุภาพรก็พยายามเลียนแบบ แต่เพราะลักษณะร่างกายไม่เหมือนกัน การแต่งตัวแบบนั้นก็จึงไม่เหมาะสมกับสุภาพร

ก. คนทั่ว ๆ ไปปฏิบัติเช่นเดียวกับสุภาพรหรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ

ข. ถ้าท่านเป็นสุภาพรท่านจะปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ

๑๕. ถึงแม้จะสอบได้เพียง ๗๐% ก็ดลยาก็พอใจ เพราะได้พยายามค้นหนังสืออย่างเต็มที่แล้ว

ก. คนทั่ว ๆ ไปก็ดลยเช่นเดียวกับดลยหรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด

ข. ถ้าท่านเป็นดลยท่านจะคิดเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด

๑๖. เหตุที่สิ่งที่ศรีสมรต้องหย่าขาดจากสามีก็เพราะสามีทนไม่ได้ที่เธอคอยบังคับขู่เข็ญให้เขายอมรับ "ของขวัญ" จากนักธุรกิจซึ่งหวังให้เขาร่วมธุรกิจต่อหน้าที่ราชการด้วย

ก. ภรรยาของคนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับที่ศรีสมรทำหรือไม่ ? ไม่ทำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ทำ

ข. ถ้าท่านเป็นศรีสมรท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ทำ

๑๗. เมื่อวันหนึ่งต้องการซื้อรถยนต์คันใหม่ ก็มีพ่อค้าคนหนึ่งยื่นมือออกเงินให้เปล่า ๆ ครั้งหนึ่ง เขาก็ยอมรับทันทีที่พอจะรู้ว่าพ่อค้าคนนั้นต้องการผลตอบแทนทางค่านใจ มากน้อยเพียงใด

ก. คนทั่ว ๆ ไป ทำอย่างที่วันหนึ่งทำหรือไม่ ? ไม่ทำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ทำ

ข. ถ้าท่านเป็นวันหนึ่งท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ทำ

๑๘. ถึงแม้จะได้เงินเดือนน้อยกว่าเพื่อน ๆ เพราะมีหน้าที่ว่า แต่เธอก็คิดว่าพอกินพอใช้แล้ว โดยทำงานพิเศษบ้าง ประหยัดค่าใช้จ่ายบ้าง เป็นต้น

ก. คนทั่ว ๆ ไป ปฏิบัติเช่นเดียวกับวีระหรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ

ข. ถ้าท่านเป็นวีระท่านจะปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ

๑๙. เมื่อเดือนใจนำปากกาที่ซื้อใหม่มาอวด วิยะดาจึงกลับไปอ้อนวอนมารดาขอให้ซื้อปากกาอันใหม่ที่สวยงามกว่าของเดือนใจอีก ทั้งที่ของเก่าก็ยังใช้ได้ดียิ่ง

ก. คนอื่น ๆ ทำอย่างวิยะดาหรือไม่ ? ไม่ทำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ทำ

ข. ถ้าท่านเป็นวิยะดาท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ทำ

๒๐. ทั้ง ๆ ที่รู้ตัวว่าเหนื่อย มานพก็พยายามวางแผนการลงทุนประกอบธุรกิจเสียใหญ่โตตั้งแต่เริ่มแรก โดยเชื่อว่าอาชีพทางสร้างฐานะให้ร่ำรวย ไปได้อย่างรวดเร็ว

ก. คนทั่ว ๆ ไปจะทำเช่นเดียวกับที่บ้านพ่ทำหรือไม่ ? ไม่ทำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ทำ

ข. ถ้าท่านเป็นมานพท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ทำ

๒๑. สมพงษ์มักโกรธเสมอที่ปัญญากดาง เขาว่า "นิ่วขาวเหมือนสำลีเม็ดใน" และเกิดควาน้อยใจที่ตนเกิดมาเป็นคนนิ่วดำ

ก. คนอื่น ๆ มีความคิดเช่นเดียวกับสมพงษ์หรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด

ข. ถ้าท่านเป็นสมพงษ์ท่านจะคิดเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด

๒๒. ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้คณาของวิลจะบ้ฐานะร่ำรวยมากคนหนึ่งก็ตาม แต่เธอก็หาได้พอใจไม่ เพราะยังรู้สึกว่าการของเพื่อนคนหนึ่งไม่ได้

ก. คนทั่ว ๆ ไปก็คิดเช่นเดียวกับวิลหรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด

ข. ถ้าท่านเป็นวิลท่านจะคิดเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด

๒๓. เมื่อไม่มีเงินไปเที่ยวต่างจังหวัด บังอรก็คิดว่าการนอนอ่านหนังสืออยู่กับบ้านก็มีความสุขพอสมควรแล้ว

ก. คนอื่น ๆ มีความคิดเช่นเดียวกับบังอรหรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด

ข. ถ้าท่านเป็นบังอรท่านจะคิดเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด

๒๔. ทุกครั้งที่ได้รับของขวัญ พรรณนิภาจะต้องกะราคาก่อน ถ้าหากเป็นของขวัญราคาถูกลง ๆ เธอจะเกิดความรู้สึกพอใจ นึกหวัง และโกรธผู้ให้เสมอ

ก. คนทั่ว ๆ ไปก็คิดเช่นเดียวกับพรรณนิภาหรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด

ข. ถ้าหากท่านเป็นพรรณนิภาท่านจะคิดเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด

๒๕. แด่เคิมสัมพันธ์ได้รับเงินจากทางบ้านเดือนละ ๓๐๐ บาทก็พอใช้ แต่เมื่อใดทราบว่ามีเพื่อน ๆ แต่ละคนได้รับเงินเดือนละมากกว่า ๔๐๐ บาทขึ้นไป เขาจึงรีบโทรเลขไปขอเงินเพิ่มจากผู้ปกครองทันที

ก. คนอื่น ๆ ปฏิบัติเช่นเดียวกับสัมพันธ์หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ

ข. ถ้าท่านเป็นสัมพันธ์ท่านจะปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ

๒๖. ศาวิกาเสียเงินค่าตัดเสื้อผ้ามามากกว่าครึ่งหนึ่งของเงินเดือนเกือบทุกเดือน เพราะเธอเชื่อว่าความหรูหราโก้เก๋เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสังคมปัจจุบัน ฉะนั้นหากคนอื่นก็จะให้ชื่อว่า เป็นคนลาสมัย

ก. คนทั่ว ๆ ไปมีความคิดเช่นเดียวกับศาวิกาหรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด

ข. ถ้าท่านเป็นศาวิกาท่านจะคิดเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่คิด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ คิด

๗. พอได้ทราบว่าที่ใดมีรายการอาหารแปลก ๆ วรวิทย์เป็นต้องรีบไปทดลองทันที ไม่ว่าจะมีความแพงเพียงใด
- ก. คนทั่ว ๆ ไปปฏิบัติเช่นเดียวกับวรวิทย์หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
- ข. ถ้าท่านเป็นวรวิทย์ท่านจะปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
๘. เพราะเห็นว่าอาชีพแพทย์เป็นอาชีพที่มีเกียรติ และสามารถหาเงินได้สะดวกกว่าอาชีพอื่น ๆ สุธีราจึงตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนแพทย์ ทั้งที่รู้วาทนเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ไม่เก่งนัก
- ก. คนอื่น ๆ เลือกตัดสินใจเช่นเดียวกับสุธีราหรือไม่ ? ไม่เลือก ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ เลือก
- ข. ถ้าท่านเป็นสุธีราท่านจะเลือกตัดสินใจเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่เลือก ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ เลือก
๙. แทนที่จะบอกว่าเงินเดือนน้อย จ้างคนพยาบาลวางแผนการใช้เงินในครอบครัวอย่างประหยัดที่สุด จึงไปเกิดปัญหาเดือดร้อน
- ก. คนอื่น ๆ ปฏิบัติเช่นเดียวกับจ้างคนหรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
- ข. ถ้าท่านเป็นจ้างคนท่านจะปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ปฏิบัติ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ปฏิบัติ
๑๐. ถึงแม้โอกาสจะรับประทานอาหารที่ญาติแนะนำเยี่ยมไม่ได้เนื่องจากเป็นโรคกระเพาะอาหาร แต่เขาก็ไม่ยอมยกให้คนอื่น ๆ ต่อไป ผลที่สุดก็ต้องทิ้งไป
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำอย่างที่เขาทำหรือไม่ ? ไม่ทำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นโอกาสท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ทำ

ใหม่

แบบสอบถามชุดที่ ๒.

๑.๑ ขณะที่วัชรวิเสนอโครงการวิจัยให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติ ที่ประชุมได้ซักถามไปในทำนองไม่เห็นด้วย จนวัชรวิรู้สึกใจเสีย แต่ก็สามารถควบคุมจิตใจให้เป็นปกติได้

ก. คนทั่ว ๆ ไป เห็น เช่นเดียวกับวัชรวิหรือไม่ ?

น้อยที่สุด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นวัชรวิท่านจะเป็นเช่นนั้นหรือไม่ ?

น้อยที่สุด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ มากที่สุด

๑.๒ เมื่อที่ประชุมไม่อนุมัติโครงการวิจัยนั้น วัชรวิก็รับทราบด้วยคำทางสงบ

ก. คนอื่น ๆ เป็นเช่นนั้นหรือไม่ ?

น้อยที่สุด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็น วัชรวิ ท่านจะเป็นเช่นนั้นหรือไม่ ?

น้อยที่สุด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ มากที่สุด

๒.๑ ชาอูษย์เป็นนักรบที่มีเสียงดีมากคนหนึ่ง แต่แล้ววันหนึ่งหัวหน้าวงดนตรีก็มาออกกับเขาว่า เขามีเสียง เขาออกไปมาก ชาอูษย์รู้สึกเสียใจ เพื่อนนักรบคู่แข่งคนหนึ่ง เดินเข้ามาไถ่กินเข้า ก็พลอยผสมว่าก๊วย ชาอูษย์นับหนึ่งถึงสิบใจ

ก. คนอื่น ๆ ทำอย่างชาอูษย์ได้เพียงใด ?

น้อยที่สุด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นชาอูษย์ท่านจะทำได้เพียงใด ?

น้อยที่สุด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ มากที่สุด

๒.๒ ชาอูษย์ตอบขอบคุณหัวหน้าวงที่ตกเศียน พร้อมทั้งได้สัญญาว่าจะฝึกฝนตัวเองเพิ่มขึ้น

ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นชาอูษย์ได้เพียงใด ?

น้อยที่สุด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นชาอูษย์ท่านจะทำได้เพียงใด ?

น้อยที่สุด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ มากที่สุด

๓.๑ ขณะที่สุมาลีกำลังชมการแข่งขันฟุตบอลอยู่นั้น ปรากฏว่าทีมที่เธอเชียร์อยู่ได้ประตู จึงกระโดดขึ้นจากที่นั่งพร้อมกับตะโกนออกมาด้วยเสียงอันดัง

ก. คนอื่น ๆ กระทำอย่างสุมาลีมากเพียงใด ?

น้อยที่สุด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นสุมาลีท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ?

น้อยที่สุด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ มากที่สุด

๓.๒ วิชัยซึ่งไปกับสุมาลีด้วยเห็นว่ากิริยาเช่นนั้นไม่เหมาะสม จึงได้บอกให้เธอทราบ แต่เธอกลับโกรธวิชัย หาวว่า มาคอยบงการชีวิตเธอในขณะที่มีความสุข

ก. คนทั่ว ๆ ไป กระทำอย่างสุมาลีเพียงใด ?

น้อยที่สุด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นสุมาลีท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ?

น้อยที่สุด ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ มากที่สุด

๔.๑ เมื่อจินตนาไปคุยการสอบชิงทุนไปต่างประเทศ และพบว่าตนเองสอบได้ ทำให้เธอลืมตัวถึงกับตะโกนออกมาด้วยความดีใจ

ก. คนอื่น ๆ จะหาเหมือนจินตนามากเพียงใด ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นจินตนาท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

๔.๒ จินตนาได้ทราบว่าเพื่อนๆ หลายคนอิจฉาเธอที่โชคดี และได้กล่าวหาว่าเธอสอบได้ก็เพราะว่าคุณพ่อมีอำนาจ เธอเสียใจมากที่เพื่อน ๆ เข้าใจผิด แต่เธอก็ดีต่อเพื่อน ๆ เหล่านั้นเหมือนเดิม

ก. คนทั่ว ๆ ไปจะกระทำอย่างจินตนาเพียงใด ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นจินตนาท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

๕.๑ นงนุชได้รับการบรรจุเข้าเป็นครูในห้องถิ่นทุรกันดาร ถึงแม้จะเคยมีชีวิตรุสขสบายมาก่อนก็ตาม แต่นงนุชก็บ่นขำเนิ่นช้าไปโรงเรียน และชักน้ำในห้วยมาใช้เองแทบทุกวัน โดยไม่ขอย้ายกลับเข้าตัวเมือง

ก. คนทั่ว ๆ ไปจะกระทำอย่างนงนุชเท่าไร ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นนงนุชท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

๕.๒ เพื่อนครูสาวคนหนึ่งรู้สึกอิจฉานงนุช เพราะเป็นที่รักของครูอื่น ๆ รวมทั้งนักเรียนและชาวบ้าน ครูสาวคนนั้นจึงนิทนาบว่าร้ายให้นงนุช ทว่าเธอผิดหวังจากคนรักจึงมารักษาแผลหัวใจ นงนุชโกรธครูคนนั้นมากและอดทนไม่ไหว จึงได้ต่อว่าครูคนนั้นที่นิทนาบเธอ

ก. คนอื่น ๆ จะทำอย่างนงนุชหรือไม่ ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นนงนุชท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

๖.๑ นพดลเป็นหัวหน้ากองที่ค่อนข้างยากจน ถึงแม้ว่าเขาจะทำหน้าที่ติดต่อกับพ่อค้าเรื่องการประมูลก่อสร้าง และมีโอกาสที่จะรับสินบนโดยไม่มีใครรู้เลย เขาก็พยายามสะกดกลั่นความอยากรับสินบนที่พ่อค้าเสนอไว้ไว้ได้ทุกครั้งไป

ก. คนทั่ว ๆ ไปเป็นเช่นเดียวกับนพดลหรือไม่ ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นนพดลท่านจะเป็นเช่นนี้หรือไม่ ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

๖.๒ นพดลมีท่าทางสงบเสถียร เขาดำเนินชีวิตเรียบง่าย ๆ ตามฐานะ

ก. คนทั่ว ๆ ไปเป็นเช่นเดียวกับนพดลหรือไม่ ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นนพดล ท่านจะเป็นเช่นนี้หรือไม่ ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

๗.๑ เมื่อมีเรื่องไม่พอใจกันขึ้นบางครั้งใด ภรรยาของอคุลย์มักจะกล่าวล่วงเกินไปถึงบิดามารดาของเขาเสมอ
อคุลย์รู้สึกไม่พอใจแต่ระงับใจไว้ได้ จึงทนฟังได้

ก. คนอื่น ๆ ทา เช่นอคุลย์ได้เพียงใด ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นอคุลย์ท่านจะทำได้เพียงใด ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

๗.๒ หลังจากนั้นอคุลย์ก็ยังสุภาพอ่อนโยนต่อภรรยาตามปกติ

ก. คนอื่น ๆ ทา เช่นอคุลย์ได้เพียงใด ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นอคุลย์ท่านจะทำได้เพียงใด ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

๘.๑ กาญจนาคัญของอย่างหนึ่งแล้วคนขายทองเงินเกินมา ๒๐ บาท กาญจนาคัญเลยเสียไม่คืนเงินให้ เพราะเห็นว่า
ว่าเป็นความบกพร่องของคนขายของ

ก. คนอื่น ๆ กระทำอย่างกาญจนาคัญมากเพียงใด ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นกาญจนาคัญท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

๘.๒ ครั้นกาญจนาคัญกลับบ้านและนำเรื่องไปเล่าให้บรรดาพี่ มารดาบอกว่ากาญจนาคัญจะคืนให้เจ้าของหรือ
กับอธิบายเหตุผลให้ฟัง หล่อนรู้สึกเสียใจมากและคืนเงินไม่คืนคนขาย

ก. คนอื่น ๆ กระทำอย่างกาญจนาคัญเพียงใด ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นกาญจนาคัญ ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

๘.๑ มาลีเป็นสาววัยใสที่หน้า ยิ้มแย้มมาก เพราะว่าเจ้าของบ้านมักจะกล่าวว่าเธออยู่เสมอเมื่อไปถูกใจ แต่ว่า
มาลิก็คงทำงานด้วยความเรียบร้อย และมีได้โต้เถียงเจ้าของบ้างเลย

ก. คนโดยทั่ว ๆ ไปกระทำอย่างเดียวกับมาลีเพียงใด ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นมาลี ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

๘.๒ วันหนึ่งเจ้าของบ้านเกิดอารมณ์เสียมาก ขณะที่มาลิกำลังซักผ้าอยู่และเธอเองก็รู้สึกไม่ค่อยสบายกับ
เจ้าของบ้านพาดว่ากล่าวมาที่เธออีก ทำให้เธอโกรธมากและได้โต้เถียงไปบ้าง

ก. คนอื่น ๆ ทำอย่างเดียวกับมาลีเพียงใด ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นมาลี ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ?

น้อยที่สุด | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ๖ | ๗ | มากที่สุด

๐.๑ เมื่อวัฒนาได้ทราบจากผู้บังคับบัญชาว่าเขาได้เงินเดือนขึ้น ๒ ขั้น เขาก็คุยกับเพื่อน ๆ ถึงเรื่องนี้อยู่เกือบทั้งวัน

ก. คนอื่น ๆ กระทำอย่างวัฒนาเพียงใด ? น้อยที่สุด ๑|๒|๓|๔|๕|๖|๗ มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นวัฒนาท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? น้อยที่สุด ๑|๒|๓|๔|๕|๖|๗ มากที่สุด

๐.๒ เพื่อนคนหนึ่งเห็นว่าวัฒนาออกจะคุยมากเกินไป จึงกล่าวท่านลงว่าที่ได้ ๒ ขั้น ก็เพราะประจบสอพลอเพื่อนายเก่งหรือ วัฒนาโกรธมากจึงมีเรื่องทะเลาะกับเพื่อนคนนั้น

ก. คนทั่ว ๆ ไปกระทำอย่างวัฒนาเพียงใด ? น้อยที่สุด ๑|๒|๓|๔|๕|๖|๗ มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นวัฒนาท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? น้อยที่สุด ๑|๒|๓|๔|๕|๖|๗ มากที่สุด

๑๑.๑ ระวีวรรณเป็นภรรยาของอธิบดีท่านหนึ่ง เมื่อมีพ่อค้านำเอาสร้อยเพชรมาให้ได้เพราะต้องการกาบขายเอาจากสามี ความจริงหล่อนก็มีเครื่องเพชรอยู่แล้วแต่ก็เห็นว่าได้เปล่า ๆ จึงรับเอาไว้

ก. คนอื่น ๆ กระทำอย่างระวีวรรณมากเพียงใด ? น้อยที่สุด ๑|๒|๓|๔|๕|๖|๗ มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นระวีวรรณท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? น้อยที่สุด ๑|๒|๓|๔|๕|๖|๗ มากที่สุด

๑๑.๒ ท่านอธิบดีสามีของระวีวรรณไม่เห็นด้วยเลยในการกระทำนี้ จึงได้กล่าวและขอร้องให้คืนสร้อยเพชรไปเสีย หล่อนเสียใจมากแต่ก็ยอมปฏิบัติตามสามี

ก. คนโดยทั่ว ๆ ไป กระทำอย่างระวีวรรณเพียงใด ? น้อยที่สุด ๑|๒|๓|๔|๕|๖|๗ มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นระวีวรรณท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? น้อยที่สุด ๑|๒|๓|๔|๕|๖|๗ มากที่สุด

๑๒.๑ ในการแข่งขันวิ่งระยะทาง ๕๐๐๐ เมตร สมชายเริ่มวิ่งช้า ๆ และอยู่ในตำแหน่งค่อนข้างท้าย พอวิ่งไปได้ประมาณครึ่งทางผู้เข้าแข่งขันในกลุ่มของสมชายส่วนมากก็ออกจากการแข่งขัน ส่วนสมชายยังคงวิ่งต่อไปจนครบระยะ ๕๐๐๐ เมตร

ก. คนทั่ว ๆ ไป จะทำอย่างสมชายเพียงใด ? น้อยที่สุด ๑|๒|๓|๔|๕|๖|๗ มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นสมชายท่านจะทำอย่างสมชายหรือไม่ ? น้อยที่สุด ๑|๒|๓|๔|๕|๖|๗ มากที่สุด

12.2 ผลปรากฏว่าสมชายเข้าสู่เส้นชัยเป็นคนสุดท้าย มีเพื่อนบางคนล้อเลียนเขาที่ได้ตำแหน่งรั้งท้าย สมชายรู้สึกเหลืออกจึงไต่ถามว่าทำไมทุกคนเลย

ก. คนทั่ว ๆ ไปจะทำอย่างสมชายมากเพียงใด ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นสมชายท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

13.1 นัยนาเป็นผู้คนช่างคำมาก ดังนั้นหากเพื่อน ๆ คอยกันถึงเรื่องผิวปากของคนอื่น ๆ นัยนาจะรู้สึกอย่างไร ไม่ค่อยสบายใจและอึดอัดใจมาก

ก. คนโดยทั่ว ๆ ไปรู้สึกเหมือนนัยนาเพียงใด ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นนัยนาท่านจะรู้สึกเช่นนี้หรือไม่ ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

13.2 แม้ว่าเธอจะรู้สึกเสียใจที่ไม่สวย และเป็นคนไม่ค่อยดีก็ตาม แต่หากหากเพื่อน ๆ คอยกันถึงเรื่องผิวปาก เธอก็ยังฟังด้วยความเรียบร้อย

ก. คนอื่น ๆ กระทำได้อย่างนัยนาเพียงใด ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นนัยนาท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

14.1 วิทยาเป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนแห่งหนึ่งฐานะของเขาไม่ค่อยดีนัก และยังมีภาระต้องส่งเสียบุตรอีกหลายคนในด้านการศึกษา เดิมทีเคยว่าเขาที่บิความซื่อตรงต่อหน้าที่ แต่ต่อมาเนื่องด้วยควาจนยากจน บังคับ ประกอบกับเงินที่จะได้ จากการฉ้อราษฎร์บังหลวงมีจำนวนสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้วิทยาลองใจ ไม่ได้ในที่สุด

ก. คนอื่น ๆ เป็นเช่นเดียวกับวิทยาเพียงใด ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นวิทยาท่านจะเป็นเช่นนั้นหรือไม่ ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

14.2 เมื่อฐานะดีขึ้น วิทยาก็ซื้อรถใช้ ประพฤติคนแบบคนมีเงิน ทำท่าทางภาคภูมิใจ

ก. คนอื่น ๆ เป็นเช่นเดียวกับวิทยาเพียงใด ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นวิทยาท่านจะเป็นเช่นนั้นหรือไม่ ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

15.1 เมื่อผู้โดยสารลงจากรถแล้ววีโรจน์ก็พบว่าเงินติดอยู่ในตอนหลังของแท็กซี่เกือบหมื่นบาท ครั้งแรก เขาคิดจะเก็บเงินไว้ใช้เอง แต่แล้วเขาก็เปลี่ยนใจนำไปมอบให้ตำรวจเพื่อประกาศหาเจ้าของต่อไป

ก. คนอื่น ๆ กระทำอย่างวีโรจน์มากเพียงใด ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นวีโรจน์ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

15.2 วนิดาภรรยาของวีโรจน์เมื่อได้ทราบข่าวนี้ รู้สึกเสียใจเงินจำนวนนั้นมาก และไม่พอใจจึงพูดจาต่อว่าสามีเป็นคนโง่และซื่อเกินไป

ก. คนทั่ว ๆ ไปกระทำอย่างวนิดามากเพียงใด ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

ข. ถ้าท่านเป็นวนิดาท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 มากที่สุด

